

374.1019

14329

3.31

10/10/01

แรงจูงใจในการ เข้าเรียนของนักศึกษาหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ
ระดับประถมศึกษา วิธีเรียนทางไกล จังหวัดสมุทรปราการ

ปริญญาโท

ของ

ชัยวัฒน์ ยืนยาว

18 S.A. 2539

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่

พฤษภาคม 2539

ลิขสิทธิ์ เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

B 52107

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอก
การศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

.....ประธาน
(รศ. ดร.ปฐม นิคมานนท์)

.....กรรมการ
(ดร.ปริยานุช จรรย์วิทยานนท์)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน
(รศ. ดร.ปฐม นิคมานนท์)

.....กรรมการ
(ดร.ปริยานุช จรรย์วิทยานนท์)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รศ.ดร.เสาวนีย์ เลวลีย์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร.ศิริภา พูลสุวรรณ)

วันที่ 10 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2539

สารบัญ

บทที่		หน้า
1.	บทนำ.....	1
4	ภูมิหลัง.....	1
5	ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
	ความสำคัญของการวิจัย.....	4
	ขอบเขตของการวิจัย.....	4
	นิยามศัพท์เฉพาะ... 9	7
	สมมุติฐานการวิจัย... 7	8
2.	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง... 4	9
	ความหมายและความสำคัญของแรงจูงใจ.....	9
	ทฤษฎีแรงจูงใจ... 9	16
	การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญของกรมการศึกษานอกโรงเรียน.....	23
	การจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล... 11 - 14	27
	งานวิจัยเกี่ยวกับที่เกี่ยวข้อง.....	29
3.	วิธีดำเนินการวิจัย... 15	33
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	33
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล... 16	34
	การเก็บรวบรวมข้อมูล... 17	36
	การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้.....	36

11-19

11-19

11-19

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	37
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	37
ลำดับขั้นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	37
ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง.....	38
แรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษา.....	40
การเปรียบเทียบตามตัวแปรอิสระ.....	46
ในการเปรียบเทียบได้แบ่งออกเป็น 4 ตอน.....	46
การเปรียบเทียบตามเพศ.....	46
การเปรียบเทียบตามอายุ.....	48
การเปรียบเทียบตามอาชีพ.....	54
การเปรียบเทียบตามภูมิลำเนา.....	57
ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาและข้อเสนอแนะ.....	60
5 สรุป อภิปรายผล และข้อมูลเสนอแนะ.....	62
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	62
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	63
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	64
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	65
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
ผลการวิจัย.....	65
อภิปรายผล.....	67
ข้อเสนอแนะ.....	71

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งของ รองศาสตราจารย์ดร.ปฐมนิตมานนท์ และอาจารย์ ดร.ปรียานุช จรรย์วิทยานนท์ ประธานและกรรมการที่ปรึกษาที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและควบคุมดูแลในการทำปริญญานิพนธ์อย่างดียิ่งทุกขั้นตอน ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลีย์ หัวหน้าภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ ที่กรุณาเป็นกรรมการตรวจสอบ ทำให้ปริญญานิพนธ์มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาตรวจแก้ไขแบบสอบถามให้ถูกต้องสมบูรณ์ตามเนื้อหา และขอขอบคุณอาจารย์เรวัฒน์ สุธรรม อาจารย์สุทิน ศรีสุขสวัสดิ์ อาจารย์สมชาย สอนเสริม อาจารย์วรทัต ลิขพันธ์ และคณาจารย์ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ทุกท่านที่ให้คำแนะนำปรึกษาแนวทางตั้งแต่เริ่มต้นการศึกษาวิจัยจนสำเร็จสมบูรณ์อย่างดี

ขอขอบพระคุณหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอในจังหวัดสมุทรปราการทุกท่าน ประกอบด้วย อาจารย์พจน์ ชินะนาวัน อาจารย์สมฤทธิ์ ศักดิ์ตระกูลล้ำ อาจารย์บรรณลิสฺส เขียนทอง อาจารย์มานพ สุขพูนผล ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บและรวบรวมแบบสอบถามและให้ข้อมูลที่ เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยเป็นอย่างดี และขอขอบคุณอาจารย์ทองจันทร์ กันธิยะ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์จัดพิมพ์จนสำเร็จเรียบร้อย

ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณค่าของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นเครื่องบูชาพระคุณแด่ บิดา มารดา ครู และอาจารย์ ที่เป็นผู้อบรมสั่งสอนให้ความรู้ความสามารถและทักษะต่าง ๆ จนสามารถประสบความสำเร็จในชีวิต ทั้งด้านการทำงาน การศึกษามาโดยตลอด

ชัยวัฒน์ ยืนยาว

๕๕๐๑๕๔ ✓

บทนำ

การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนามนุษย์ทั้งในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา รวมทั้งการพัฒนาศักยภาพซึ่งเป็นสิ่งที่ช่วยให้มนุษย์สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม มีความเชื่อมั่นในตนเอง และดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ การศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญควบคู่ไปกับการดำเนินชีวิตของมนุษย์ เป็นเสมือนกระบวนการอันหนึ่งอันเดียวกัน ซึ่งเกิดขึ้นต่อเนื่องอยู่ตลอดชีวิต (กรมการศึกษา นอกโรงเรียน. 2538 : 1)

เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า การที่ประเทศจะเจริญก้าวหน้าไปได้นั้นจะต้องอาศัยประชากรที่มีคุณภาพ การศึกษาจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพของประชากรให้มีความรู้ ความสามารถ เพื่อที่จะนำไปสู่การพัฒนาประเทศ ประเทศใดมีประชากรที่ได้รับการศึกษาทั่วถึงและสูง ประเทศนั้น จะประสบผลสำเร็จในการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน

นอกจากการศึกษาในระบบซึ่งมีบทบาทหน้าที่พัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กในวัยเรียนแล้ว การศึกษานอกโรงเรียนก็เป็นระบบการศึกษาอีกประเภทหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพของประชากรส่วนใหญ่

การศึกษานอกโรงเรียน มีบทบาทสำคัญในการพัฒนากำลังคนของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีบทบาทในการพัฒนาประชาชนส่วนใหญ่ ซึ่งอาศัยอยู่ตามชนบทที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ประสบกับปัญหาความยากจน โรคภัยไข้เจ็บ และขาดโอกาสทางการศึกษา การศึกษานอกโรงเรียนจะช่วยให้บุคคลเหล่านี้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างต่อเนื่อง ช่วยสร้างจิตสำนึกในการพัฒนาตนเอง พัฒนาสภาพแวดล้อมและสุขภาพอนามัยให้ดีขึ้น นอกจากนี้ยังจะช่วยให้ประชาชนได้รับข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ ทำให้ปรับตัวได้ทันกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมด้วย (ถวิล สอนสนาม. 2532 : 1)

หน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนโดยตรง ได้แก่ กรมการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งมีภารกิจหลัก คือ จัดการศึกษาระดับพื้นฐาน การศึกษาสายสามัญ

การศึกษาสายอาชีพ และการศึกษาด้านข่าวสารข้อมูล โดยมีศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัด และศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอเป็นหน่วยปฏิบัติในการจัดกิจกรรม ดังกล่าวให้แก่ประชาชนในพื้นที่จังหวัดนั้น ๆ ภารกิจหลักของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัด และศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอที่สำคัญมี 3 ประการ ได้แก่

(1) บริหารการศึกษานอกโรงเรียนภายในจังหวัดและอำเภอ (2) จัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนในรูปแบบและวิธีการต่าง ๆ เช่น การสอน และการฝึกอบรม เป็นต้น และ (3) ประสานงานเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยงานอื่น ทั้งภาครัฐและเอกชนมีส่วนร่วม ในการจัดบริการการศึกษานอกโรงเรียนให้กว้างขวางมากขึ้น

จังหวัดสมุทรปราการ เช่นเดียวกับจังหวัดอื่น ๆ ได้ให้ความสำคัญในการจัดบริการ การศึกษานอกโรงเรียนให้กับประชาชน ซึ่งดำเนินการภายใต้ความรับผิดชอบของ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดสมุทรปราการ ได้จัดการศึกษานอกโรงเรียนในรูปแบบ ต่าง ๆ ที่มีความหลากหลาย เพื่อให้สามารถตอบสนองกับความต้องการของประชาชน สำหรับการศึกษายาสายสามัญซึ่งได้รับความนิยมอย่างสูงในปัจจุบัน ได้จัดเป็น 3 วิธี คือ

1. วิธีเรียนแบบชั้นเรียน (ขร.) คือวิธีเรียนที่นักศึกษาจะต้องไปเข้าชั้นเรียน เช่นเดียวกับนักเรียนภาคปกติในระบบโรงเรียน แต่จะเป็นช่วงเวลาเย็นหรือเรียนเพิ่มเติม ในวันเสาร์-อาทิตย์ เมื่อนักศึกษาเรียนและทำกิจกรรมการเรียนจนครบเงื่อนไขตามที่หลักสูตร กำหนดไว้ ก็จะได้รับประกาศนียบัตรตามระดับวุฒิ ซึ่งมีศักดิ์และสิทธิ์ เท่ากับผู้เรียนในระบบ โรงเรียนทุกประการ

2. วิธีเรียนทางไกล (ทก.) เป็นวิธีเรียนที่เหมาะสมกับผู้ที่มีภารกิจมากจนไม่มี เวลาที่จะเข้าไปนั่งเรียนในชั้นเรียนได้เป็นประจำ เช่น อยู่ในชนบทที่ห่างไกลจากสถาน ที่ตั้งของสถานศึกษา หรือศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด เมื่อผู้เรียนไปขึ้นทะเบียน เป็นนักศึกษา และลงทะเบียนเรียนที่ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ แล้ว ก็จัดหา หนังสือหรือตำรา ที่นักศึกษาสามารถศึกษาด้วยตนเองได้ ผูกทำแบบฝึกหัดต่าง ๆ ฟัง รายการวิทยุจากสถานีวิทยุแห่งประเทศไทย เครื่องฉายที่ 2 เพื่อการศึกษา (สวศ. 2) นอกจากนี้ ผู้เรียนจะต้องไปเข้าร่วมกิจกรรมพบกลุ่มตามกำหนด เพื่อทำกิจกรรมตามที่ระบุไว้

3. วิธีเรียนด้วยตนเอง (ต่อ.) เป็นวิธีเรียนที่นักศึกษา ใช้เวลาศึกษาค้นคว้า อ่านตำราต่าง ๆ ด้วยตนเองโดยไม่ต้องเข้าชั้นเรียน แต่ต้องเข้าร่วมกิจกรรมการพบกลุ่ม เพื่อพัฒนาสังคม เมื่อนักศึกษาสอบผ่านครบทุกหมวดวิชา และผ่านกิจกรรมการพบกลุ่มตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ ก็จะได้รับประกาศนียบัตรรับรองวุฒิที่มีศักดิ์และสิทธิ์ เท่ากับผู้เรียนในระบบโรงเรียนทุกประการ

จากผลการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกลของ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดสมุทรปราการ ที่ผ่านมาทั้ง 3 วิธี พบว่า การศึกษานอกโรงเรียนวิธีเรียนทางไกล เป็นวิธีที่ได้รับความนิยมมากที่สุดตัวอย่างเช่น ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2537 มีนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนโดยวิธีนี้เป็นจำนวน 19,263 คน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2538 มีจำนวน 22,780 คน และในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538 จำนวน 36,668 คน จะเห็นว่าผู้เรียนมีอัตราเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ

จากสถิติที่แสดงถึงอัตราเพิ่มของนักศึกษาทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะทำการวิเคราะห์ว่า อะไรคือแรงจูงใจ หรือสาเหตุที่ทำให้ประชาชนสนใจเข้าเรียนในวิธีเรียนดังกล่าว ทั้งนี้เพราะแรงจูงใจเป็นตัวชี้สำคัญของการตัดสินใจเข้าศึกษาของนักศึกษา ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ในการวางแผนการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เป็นต้นว่า ใช้วางแผนการประชาสัมพันธ์ และจัดบริการการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนมากยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดความมุ่งหมายไว้ 3 ประการ คือ

1. เพื่อศึกษาแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับประถมศึกษา วิธีเรียนทางไกล
2. เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษากลุ่มต่าง ๆ เมื่อจำแนกตามตัวแปรด้านเพศ อายุ อาชีพ และภูมิสำเนา

3. เพื่อรวบรวมปัญหา ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะของนักศึกษา เกี่ยวกับการเรียนการสอนในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับประถมศึกษา วิธีเรียนทางไกล

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการประมวลรายละเอียดเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับประถมศึกษา วิธีเรียนทางไกล จังหวัดสมุทรปราการ ทำให้ทราบถึงสภาพทั่วไป แรงจูงใจในการเข้าเรียน รวมทั้งความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของผู้เรียนเพื่อนำไปเสนอให้กับผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานอกโรงเรียน และนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ไปประกอบพิจารณาปรับปรุง แก้ไขเปลี่ยนแปลง และพัฒนาการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกโรงเรียนให้เหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพของสังคมในปัจจุบัน ซึ่งจะก่อให้เกิดผลดีทั้งในด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และการพัฒนาประเทศต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

การกำหนดขอบเขตของการวิจัยในครั้งนี้ มีดังนี้

1. ขอบเขตด้านพื้นที่

งานวิจัยนี้ดำเนินการในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ ครอบคลุมทุกอำเภอ ซึ่งมี 5 อำเภอ คือ อำเภอเมือง อำเภอบางพลี อำเภอบางบ่อ อำเภอพระประแดง และอำเภอพระสมุทรเจดีย์

2. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษาทางไกลระดับประถมศึกษา ที่ลงทะเบียนเรียน วิธีเรียนทางไกลในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538 ในทุกพื้นที่ของจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งมีจำนวน 1,181 คน

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาของการวิจัยได้แก่ แรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ

1) ด้านการพัฒนาตนเอง ได้แก่ การที่นักศึกษามีความต้องการที่จะศึกษาหาความรู้ และได้ทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อเป็นการพัฒนาด้านความรู้ ความสามารถ ความใส่ใจที่จะนำความรู้จากการที่ได้รับการศึกษานำไปพัฒนาตนเอง

2) ด้านสังคม ได้แก่ การมาศึกษาเพื่อให้เพื่อนฝูงหรือคนใกล้เคียง และบุคคลทั่วไปยอมรับมีการปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เพื่อที่จะพัฒนาให้เข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบด้านให้เป็นที่ยอมรับของคนที่อยู่ในหน่วยงานเดียวกันมากยิ่งขึ้น

3) ด้านอาชีพ-การงาน ได้แก่ การมาเรียนเพื่อเป็นการพัฒนาอาชีพการงานที่ตนเองประกอบอยู่ให้มีความมั่นคงก้าวหน้า ตลอดจนหน้าที่การงานที่ปฏิบัติอยู่เพื่อที่จะได้เลื่อนขั้นเงินเดือน เลื่อนตำแหน่งการงานที่ปฏิบัติอยู่ให้สูงขึ้น และสามารถนำไปประกอบอาชีพอิสระ และอาชีพรองได้ในอนาคต

4) ด้านการสนับสนุนจากผู้อื่น ได้แก่ ลักษณะที่นักศึกษาได้รับการแนะนำส่งเสริมจากผู้ใหญ่ ให้การสนับสนุนและอุปการะค่าใช้จ่ายในการมาเรียน ตลอดจนได้รับการชักชวนจากเพื่อนร่วมงาน โดยให้เหตุผลถึงผลดีของการได้รับการศึกษาเพื่อจูงใจให้นักศึกษามาเรียน

ตัวแปรสำหรับการศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการตรวจสอบสมมุติฐานการวิจัย มีดังนี้

1. ตัวแปรอิสระ

งานวิจัยครั้งนี้ ได้ทำการตรวจสอบตัวแปรอิสระ 4 ตัวแปร คือ

1.1 เพศ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

1) เพศชาย

2) เพศหญิง

1.2 อายุ แบ่งเป็น 4 กลุ่ม คือ

- 1) ต่ำกว่า 20 ปี
- 2) 21 - 25 ปี
- 3) 26 - 30 ปี
- 4) 31 ปีขึ้นไป

1.3 อาชีพ แบ่งเป็นกลุ่มอาชีพ ดังนี้

- 1) อาชีพรับจ้างทั่วไป
- 2) อาชีพรับจ้างในโรงเรียน
- 3) อาชีพเกษตรกร
- 4) อาชีพค้าขาย
- 5) ยังไม่มีอาชีพแน่นอน
- 6) อาชีพอื่น ๆ (โปรดระบุ).....

1.4 ภูมิลำเนา แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ

- 1) เป็นคนจังหวัดสมุทรปราการ
- 2) มาจากจังหวัดอื่นในภาคตะวันออก
- 3) มาจากภาคอื่นของประเทศ

2. ตัวแปรตาม

ได้แก่ แรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาแบ่งเป็น 4 ด้าน คือ

- 1) ด้านการพัฒนาตนเอง
- 2) ด้านสังคม
- 3) ด้านอาชีพ - การงาน
- 4) ด้านการสนับสนุนจากผู้อื่น

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. แรงจูงใจ หมายถึง ปัจจัยหรือสภาพการที่เป็นเหตุผลักดันหรือเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงออกมาทางด้านต่าง ๆ หรือมีความสนใจสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง แรงจูงใจที่มีผลต่อการเข้าเรียนหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ และที่เป็นแรงจูงใจหรือชักนำให้นักศึกษาเข้ามาเรียนหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล ในจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งแบ่งแรงจูงใจออกเป็น 4 ด้าน คือ

1.1 ด้านการพัฒนาตนเอง หมายถึง การที่นักศึกษามีความต้องการที่จะศึกษาหาความรู้ ได้ทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อเป็นการพัฒนาด้านความรู้ ความสามารถ นอกจากนั้นยังเป็นการสร้างบุคลิกลักษณะทางด้านร่างกาย และจิตใจให้กับตนเอง

1.2 ด้านสังคม หมายถึง การมาศึกษาเพื่อให้เพื่อนฝูงหรือคนใกล้เคียงบุคคลทั่วไปยอมรับมีการปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน นอกจากนั้นเป็นการพัฒนาให้เข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบด้านให้เป็นที่ยอมรับของคนที่อยู่ในหน่วยงานเดียวกัน

1.3 ด้านอาชีพ-การงาน หมายถึง การมาเรียนเพื่อเป็นการพัฒนาอาชีพ การงานที่ตนเองประกอบอยู่ให้มีความมั่นคงก้าวหน้า ตลอดจนหน้าที่การงานที่ปฏิบัติอยู่เพื่อที่จะได้เลื่อนขั้นเงินเดือน เลื่อนตำแหน่งการงานที่ปฏิบัติอยู่ให้สูงขึ้น และสามารถนำไปประกอบอาชีพอิสระ และอาชีพรองได้

1.4 ด้านการสนับสนุนจากผู้อื่น หมายถึง ลักษณะที่นักศึกษาได้รับการแนะนำ ส่งเสริม จากบิดา มารดา ผู้บังคับบัญชา ให้การสนับสนุนและอุปการะค่าใช้จ่ายในการมาเรียน ตลอดจนได้รับการชักชวนจากเพื่อนร่วมงาน โดยให้เหตุผลถึงผลดีของการได้รับการศึกษาเพื่อจูงใจให้นักศึกษามาเรียน

2. การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญระดับประถมศึกษา หมายถึง การศึกษาระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 6 ซึ่งกรมการศึกษานอกโรงเรียนจัดขึ้นเพื่อบริการการศึกษาให้กับประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 14 ปีขึ้นไป และยังไม่จบชั้นประถมศึกษา

3. วิธีเรียนทางไกล หมายถึง วิธีการเรียนที่นักศึกษาลงทะเบียนเรียนแล้ว ศึกษาหาความรู้จากชุดวิชา เอกสาร ฟังรายการวิทยุตามตารางออกอากาศที่กำหนด หรือสื่ออื่น ๆ ที่มีอยู่ แล้วพบกลุ่มในวันเสาร์หรืออาทิตย์ โดยมีครูประจำกลุ่มเป็นที่ปรึกษา มีการวัดผลระหว่างภาคเรียน มีคะแนนเก็บสะสมและวัดผลปลายภาคเรียน

สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัยมีดังนี้

1. นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีแรงจูงใจในการเข้าเรียนแตกต่างกัน
2. นักศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีแรงจูงใจในการเข้าเรียนแตกต่างกัน
3. นักศึกษาที่มีอาชีพต่างกัน มีแรงจูงใจในการเข้าเรียนแตกต่างกัน
4. นักศึกษาที่มีภูมิฐานะต่างกัน มีแรงจูงใจในการเข้าเรียนแตกต่างกัน

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ความหมายและความสำคัญของแรงจูงใจ ทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญของกรมการศึกษานอกโรงเรียน การจัดการศึกษานอกโรงเรียน สายสามัญศึกษาวิธีเรียนทางไกล และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ความหมายและความสำคัญของแรงจูงใจ

กิลฟอร์ด และเกรย์ (Guilford and Gray. 1970 : 12) ให้ความหมายของแรงจูงใจว่า เป็นสิ่งเร้าที่นำช่องทางและเสริมสร้างความปรารถนาในการประกอบกิจกรรมของมนุษย์

ในพจนานุกรมศัพท์ทางการศึกษาของ ซี.วี. กูด (Good. 1973 : 375) ได้ให้ความหมายว่า แรงจูงใจ หมายถึง กระบวนการเร้าและสนับสนุนให้บุคคลกระทำกิจกรรมอย่างมีระบบ

สำหรับนักการศึกษาอย่างอี. อาร์. ฮิลการ์ด (Hilgard. 1981 : 314) ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจว่า หมายถึง ปัจจัยหรือองค์ประกอบที่ไปกระตุ้นบุคคลให้เกิดพลังและนำไปสู่การกระทำ

สำหรับในประเทศไทยนั้น ได้มีผู้ให้ความหมายของแรงจูงใจในแง่มุมต่าง ๆ ดังนี้ คือ

จงพิศ ศิริวัฒน์ (2523 : 92) ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจว่าเป็น ความจำเป็นความต้องการ แรงกระตุ้น ความปรารถนา หรือแรงผลักดันในแต่ละบุคคล และจะนำไปเกิดการกระทำไปสู่เป้าหมาย

มนูญ ตนะวัฒนา (2525 : 49) ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจ ว่าเป็นสภาพหรือสถานะที่อยู่ในตัวบุคคลที่จะแสดงออกหรือเป็นแรงผลักดัน ให้บุคคลแสดงพฤติกรรมไปสู่เป้าหมาย

สำหรับความสำคัญของแรงจูงใจนั้น มีผู้อธิบายไว้ดังนี้คือ

ชยันต นาคบุบผา (2529 : 54-56) ได้กล่าวถึงความสำคัญของแรงจูงใจว่าเป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการเรียนและการทำงานของบุคคลเป็นอย่างมาก หากผู้เรียนหรือผู้ทำงานได้รับแรงจูงใจในระดับสูง ย่อมทำให้พวกเขามีความตั้งใจเรียน หรือตั้งใจทำงานอย่างเต็มความสามารถ โดยไม่ย่อท้อ

สรุปได้ว่า แรงจูงใจ หมายถึง กระบวนการที่เป็นเหตุทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรม
อย่างใดอย่างหนึ่งออกมา เพื่อตอบสนองความต้องการของตน

เอนกกุล กรี่แสง (2526 : 36-40) แบ่งแรงจูงใจออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. แรงจูงใจทางร่างกาย (Physiological Motives) เป็นแรงจูงใจที่เกิดจากความต้องการทางร่างกาย เช่น ความหิว ความกระหาย การพักผ่อน การขับถ่าย และความต้องการทางเพศ เป็นต้น

2. แรงจูงใจทางสังคม (Social motives) เป็นแรงจูงใจที่เกิดขึ้นในภายหลังเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้

3. แรงจูงใจส่วนบุคคล (Personal motives) แรงจูงใจประเภทนี้ หมายถึง แรงจูงใจที่พัฒนาขึ้นในตัวคน ซึ่งจะแตกต่างกันไปไม่เหมือนกัน แรงจูงใจส่วนบุคคลมีรากฐานมาจากความต้องการทางร่างกาย และความต้องการทางสังคมประกอบกัน แต่ความรุนแรงจะมากน้อยต่างกัน เช่น ในเรื่องความต้องการสะสมสิ่งของต่าง ๆ เป็นต้น แรงจูงใจส่วนบุคคลที่สำคัญและเห็นได้ชัดคือ การติดยาหากไม่ได้เสพแล้วจะเกิดอาการผิดปกติกับร่างกาย สำหรับยาที่ติดยาอย่างรุนแรงอาจถึงกับฆ่าตัวตายหรือก่ออาชญากรรม และอีกประการหนึ่งคือ ระดับความมุ่งมั่น หมายถึง ขอบเขตของความมุ่งมั่นที่กำหนดไว้ ซึ่งแต่ละคนจะตั้งระดับความมุ่งมั่นไว้ไม่เหมือนกันและจะเปลี่ยนแปลงได้เสมอ

กมลรัตน์ หล้าสรวงษ์ (2528 : 227) ได้แบ่งแรงจูงใจเป็น 2 ประเภท คือ

1. แรงจูงใจทางด้านร่างกาย (Physical Motives) เป็นแรงจูงใจที่มีติดตัวมาแต่เกิด มีความจำเป็นต่อการดำเนินชีวิต ซึ่งเกิดจากความต้องการทางร่างกาย ได้แก่ ความต้องการอาหาร น้ำ การพักผ่อน การได้รับความคุ้มครอง ความปลอดภัย การได้รับความเพลิดเพลิน การลดความเครียด ความต้องการทางเพศ ความกระหายน้ำ เป็นต้น

2. แรงจูงใจทางด้านสังคม (Social Motives) เป็นแรงจูงใจที่เกิดขึ้นหลังจากการเรียนรู้ในสังคม ได้แก่ ความต้องการความรัก ความอบอุ่น การเป็นที่ยอมรับในสังคม ความมีเกียรติ ได้รับความยกย่องชมเชย เป็นต้น

ถวิล เกื้อกุลวงศ์ (2528 : 94-114) อธิบายว่าแรงจูงใจประกอบด้วยลักษณะต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. แรงจูงใจด้านความมั่นคง มักอยู่ในรูปของจิตสำนึกโดยที่จะเห็นได้จากการที่มนุษย์มีความต้องการความปลอดภัย ส่วนความมั่นคงในรูปของจิตใต้สำนึกนั้น เป็นสิ่งที่ได้พัฒนามาตั้งแต่เกิด โดยการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลที่อยู่ใกล้ชนิดที่จะทำให้เป็นคนที่มีความมั่นใจหรืออ่อนแอ

2. แรงจูงใจด้านสังคม เนื่องจากมนุษย์เป็นสัตว์สังคมจึงต้องมีการติดต่อสัมพันธ์ซึ่งกันและกันและมีการอยู่ร่วมกับผู้อื่นเพื่อจะได้เป็นส่วนหนึ่งของสังคม และได้รับการยกย่อง การที่บุคคลติดต่อสัมพันธ์กันนั้นมิใช่เพื่อมิตรภาพเพียงอย่างเดียวเสมอไป หากแต่ต้องการให้ผู้อื่นยอมรับ ศรัทธา และเชื่อถือด้วย

3. แรงจูงใจด้านชื่อเสียง แรงจูงใจด้านชื่อนี้มีมากขึ้นทุกทีในสังคมไทย โดยเฉพาะสังคมในระดับชนชั้นกลาง ความต้องการด้านชื่อเสียงเป็นการกำหนดขีดจำกัดของบุคคลอย่างหนึ่ง บุคคลบางคนมีความพึงพอใจกับชื่อเสียงในระดับเพื่อนหรือในระดับชุมชนเท่านั้น แต่บางคนก็อาจแสวงหาชื่อเสียงในระดับชาติหรือระดับโลก

4. แรงจูงใจด้านอำนาจ อำนาจเป็นศักยภาพแห่งอิทธิพลของบุคคล แบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ อำนาจตามตำแหน่ง และอำนาจส่วนตัว เช่น บุคคลที่สามารถทำให้ผู้อื่นปฏิบัติตามเพราะตำแหน่งหน้าที่นั้นแสดงว่าเป็นผู้มีอำนาจตามตำแหน่ง ส่วนบุคคลซึ่งมีอิทธิพลโดยบุคลิกภาพและพฤติกรรมแสดงว่าเป็นผู้มีอำนาจส่วนตัว แต่บางคนเป็นเจ้าของอำนาจทั้งสองประเภท คือ ทั้งอำนาจตามตำแหน่งและอำนาจส่วนตัว

5. แรงจูงใจด้านความสามารถ ความสามารถหมายถึง การควบคุมองค์ประกอบสิ่งแวดล้อมทั้งกายภาพและสังคม ความรู้สึกด้านความสามารถนี้เกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดกับมโนทัศน์ด้านความคาดหวังบุคคลจะมีความสามารถหรือไม่ขึ้นอยู่กับความสำเร็จและความล้มเหลวในอดีต ถ้าความสำเร็จอยู่เหนือความล้มเหลวแล้ว ความรู้สึกด้านความสามารถจะมีแนวโน้มสูงทำให้บุคคลมองโลกในแง่บวก และมองสถานการณ์ต่าง ๆ ว่าเป็นสิ่งท้าทาย น่าสนใจ และสามารถที่จะเอาชนะได้ แต่ถ้าความล้มเหลวอยู่เหนือความสำเร็จแล้วจะทำให้บุคคลมองโลกในแง่ลบ และบุคคลที่มีความรู้สึกต่ำจะไม่มีเหตุจูงใจที่จะแสวงหาการทำนายใหม่ ๆ หรือทำการเสี่ยง บุคคลเหล่านี้จะปล่อยให้สิ่งแวดล้อมบังคับควบคุมมากกว่าที่จะพยายามควบคุมและบังคับสิ่งแวดล้อม

6. แรงจูงใจด้านความสำเร็จ เป็นแรงจูงใจที่เด่นชัดของมนุษย์ที่สามารถแยกออกจากความต้องการด้านอื่น ๆ ลักษณะอย่างหนึ่งของบุคคลที่มีแรงจูงใจด้านความสำเร็จ คือ มีความพอใจในความสำเร็จส่วนตัวมากกว่ารางวัลของความสำเร็จ ความสำเร็จที่ได้รับ

มีค่ามากกว่าเงินทองและค่ายก่งสรร เสริม บุคคลประเภทนี้จะมีความก้าวหน้าในการทำงาน เพราะว่าจะเป็นผู้สร้างสรรค์ให้งานสำเร็จ

7. แรงจูงใจด้านเงิน เงินเป็นแรงจูงใจที่สลับซับซ้อนและสัมพันธ์กับความต้องการทุกประเภท ทุกระดับ คุณลักษณะที่เด่นและสำคัญที่สุดของเงินก็คือ เป็นตัวแทนในการแลกเปลี่ยน สิ่งที่เงินสามารถซื้อได้นั้นไม่ใช่ตัวเงินโดยตรงแต่เป็นคุณค่าของเงิน ตัวเงินนั้นไม่ได้มีความสำคัญแต่เป็นตัวแทนของความต้องการใด ๆ ที่บุคคลต้องการให้เป็นตัวแทน

สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2528 : 63-64) ได้แบ่งแรงจูงใจออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. แรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) หมายถึง แรงจูงใจที่เกิดจากภายในตัวบุคคล ซึ่งมีผลต่อการกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งตามความต้องการหรือตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ แรงจูงใจภายในมีความสำคัญมากกว่าแรงจูงใจภายนอก เพราะว่าแรงจูงใจภายในเกิดจากความรู้สึกของบุคคล เมื่อบุคคลรู้สึกเช่นใด ก็จะแสดงพฤติกรรมตอบสนองความรู้สึกของตนเสมอ ส่วนแรงจูงใจภายนอกนั้นบุคคลอาจเกิดจากความรู้สึกเฉย ๆ ก็ได้สำหรับตัวอย่างของแรงจูงใจภายใน ได้แก่

- ความอยากรู้ อยากเห็น ทำให้บุคคลค้นคว้าเพิ่มเติมหรือเกิดไทยม่งได้
- ความสนใจ ทำให้บุคคล ได้ถาม หรือจ้องมอง เป็นต้น
- ความรัก ทำให้หนูหนักตาบอด
- ความอบอุ่น ทำให้สบายใจ
- ความเห็นอกเห็นใจ ทำให้เกิดการคล้อยตาม หรือตามใจ
- ความสงสาร ทำให้เกิดการให้อภัย
- ความสำเร็จ ทำให้บุคคลเกิดความภาคภูมิใจ
- ความหิว ทำให้บุคคลปรับพฤติกรรมได้
- ความต้องการ ทำให้บุคคลเป็นอะไรหรือทำอะไรก็ได้
- ความพอใจ ทำให้บุคคลยินดีและทำอะไรก็ได้
- ความศรัทธา ทำให้บุคคลเกิดการยอมรับและทำอะไรก็ได้
- ความซาบซึ้ง ทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ได้

2. แรงจูงใจภายนอก (Extrinsic Motivation) หมายถึง แรงจูงใจที่เกิดจากภายนอกตัวบุคคล ซึ่งมีผลต่อการกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งตามความต้องการหรือตามจุดหมายที่กำหนดไว้ แรงจูงใจภายนอกที่สำคัญ ได้แก่ การแข่งขัน การร่วมมือ บุคลิกภาพของครู วิธีการสอนของครู การให้รางวัล การลงโทษ และ การใช้สื่อการสอน เป็นต้น

ฮิลการ์ด (Hilgard. 1962 : 321-322) แบ่งแรงจูงใจออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. แรงจูงใจเพื่อการอยู่รอด (Survival Motives) หมายถึง ความต้องการทางกาย (Physiological Needs) ซึ่งเป็นสิ่งที่ขาดเสียมิได้ เช่น ความต้องการอาหาร ความต้องการน้ำ ความต้องการอุณหภูมิพอเหมาะ ความต้องการในการขับถ่ายของเสีย ความต้องการการพักผ่อน และความต้องการทำกิจกรรม

2. แรงจูงใจทางสังคม (Social Motives) หมายถึง แรงจูงใจอันเกิดจากความต้องการทางสังคม (Social Needs) ของมนุษย์ในการเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ได้แก่ ความต้องการความรัก (Need for Affection) ความต้องการตำแหน่งในสังคม (Need for Social Status) ความต้องการทางเพศ (Sexual Need) ความต้องการเหล่านี้กระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจ (Motives) ให้คนเรากระทำพฤติกรรมทางสังคม (Social Behavior)

3. แรงจูงใจในทางอาวตณ (Ego-integrative Motives) หมายถึง แรงจูงใจอันเกิดจากความต้องการความสำเร็จ (Need for Successfulness) ความต้องการปรัชญาชีวิตที่น่าพอใจ ความต้องการชื่อเสียงเกียรติยศ ความต้องการในการสร้างและประดิษฐ์ เพื่อให้เกิดความรู้สึกนับถือตนเอง (Self-respect) ซึ่งจะเป็นทางให้บุคคลสามารถหลีกเลี่ยงจากการมีปมด้อย (Inferiority Complex) และความรู้สึกว่าตนไม่มีค่า (Self-depreciation) หรือจะกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าตนจะได้มีความรู้สึกว่าคุณมีความสามารถ (Sense of Attainment) ส่วนแรงจูงใจที่เกิดจากความต้องการปรัชญาชีวิตที่น่าพอใจ (Satisfying Philosophies of Life) นั้น ก็เพื่อบุคคลจะได้เป็นที่นิยมยกย่องของคนอื่นในสังคมด้วย

มอร์แกน และ คิง (Morgan and King. 1966 : 281) ได้แบ่งแรงจูงใจออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ความต้องการผูกพันกับผู้อื่น (Affiliation Needs) เพราะมนุษย์เป็นสัตว์สังคม จึงจำเป็นต้องอยู่ร่วมกับผู้อื่นนอกเหนือจากพ่อแม่ พี่น้อง ความผูกพันกันนั้นทำให้เกิดความพึงพอใจและสบายใจ ในการที่จะอยู่ร่วมกันหรือทำงานเกี่ยวข้องกันเพื่อสนองความต้องการต่าง ๆ

2. ความต้องการฐานะ (Status Needs) ในชุมชนที่อาศัยอยู่ด้วยกันเป็นจำนวนมาก การแบ่งแยกระดับชั้นจะเกิดขึ้นเสมอ คนส่วนมากจึงพยายามจะสร้างฐานะของตนเองให้ทัดเทียมหรือให้ดีกว่าคนอื่น ๆ ในสังคมเดียวกัน ซึ่งมีหลายรูปแบบ เช่น อยากได้ตำแหน่ง (Rank) อยากได้เกียรติยศและอำนาจ (Prestige and Power)

ออสซูเบล (Ausubel. 1968 : 368 - 379) ได้กล่าวว่า แรงจูงใจเกิดขึ้นมาจากความต้องการของบุคคล 6 ประการด้วยกัน คือ

1. ความต้องการใฝ่รู้
2. ความต้องการการเปลี่ยนแปลง
3. ความต้องการการเคลื่อนไหว
4. ความต้องการเป็นที่ยอมรับในสังคม
5. ความต้องการความรู้
6. ความต้องการชื่อเสียง

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นพอจะสรุปได้ว่า แรงจูงใจของบุคคลอาจแบ่งได้เป็นหลายลักษณะ แต่โดยทั่วไปแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือ แรงจูงใจภายใน เป็นแรงจูงใจที่เกิดภายในตัวของบุคคลและมีคุณค่ามากกว่าแรงจูงใจภายนอก แต่แรงจูงใจภายในปลุกฝังให้เกิดแก่ผู้เรียนได้ยาก ส่วนแรงจูงใจภายนอกเป็นแรงจูงใจที่เกิดภายนอกตัวบุคคลโดยได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมหรือสิ่งเร้าภายนอก ดังนั้นถ้าจะใช้แรงจูงใจกับการเรียนควรจะใช้แรงจูงใจภายนอกเสียก่อน แล้วจึงสร้างแรงจูงใจภายในทีหลัง

ทฤษฎีแรงจูงใจ

ทฤษฎีแรงจูงใจเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์ ได้มีผู้รู้หลายท่านได้อธิบายไว้ จึงมีทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจมากมายหลายทฤษฎี ในที่นี้จะนำมาเสนอ 4 ทฤษฎี คือ

1. ทฤษฎีการจูงใจของมาสโลว์ (Maslow's General Theory of Human Motivation)

อับราฮัม มาสโลว์ (Abraham H. Maslow) ได้นำเสนอทฤษฎีทั่วไปเกี่ยวกับแรงจูงใจ และเป็นที่ยอมรับกันแพร่หลาย สมมุติฐานดังกล่าวมีสาระดังนี้

1) มนุษย์มีความต้องการและเป็นความต้องการที่ไม่มีที่สิ้นสุด ขณะที่ความต้องการใดได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการอย่างอื่นก็จะเข้ามาแทนที่ ไม่มีวันสิ้นสุด

2) ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้ว จะไม่เป็นสิ่งจูงใจของพฤติกรรมอีกต่อไป

3) ความต้องการของมนุษย์ มีลำดับขั้นตามลำดับความสำคัญ (A hierarchy of needs) คือเมื่อความต้องการในระดับต่ำได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการระดับสูงก็จะเรียกร้องให้มีการตอบสนองต่อมา

มาสโลว์ (Maslow, 1970 : 35-47; อ้างอิงในสุรางค์ โค้วตระกูล, 2533: 116-117) ได้แบ่งลำดับความต้องการของมนุษย์เป็น 5 ระดับดังนี้

1) ความต้องการทางด้านสรีระ หมายถึง ความต้องการพื้นฐานของร่างกาย เช่น ความหิว ความกระหาย ความต้องการทางเพศ และการพักผ่อน เป็นต้น ความต้องการเหล่านี้เป็นความต้องการที่จำเป็นสำหรับชีวิตอยู่ มนุษย์ทุกคนมีความต้องการทางสรีระอยู่เสมอจะขาดเสียมิได้ ถ้าอยู่ในสภาพที่ขาดจะกระตุ้นให้ตนมีกิจกรรมขวนขวายที่จะสนองความต้องการ

2) ความต้องการความมั่นคงปลอดภัยหรือสวัสดิภาพ หมายถึง ความต้องการความมั่นคงปลอดภัยทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ เป็นอิสระจากความกลัวขู่เข็ญ บังคับจากผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม เป็นความต้องการที่จะได้รับการปกป้องคุ้มกัน ความต้องการ

ประเภทนี้เริ่มตั้งแต่วัยทารก จนกระทั่งวัยรุ่น ความต้องการที่จะมีงานทำเป็นหลักแหล่งก็
เป็นความต้องการเพื่อสวัสดิภาพของผู้ใหญ่อย่างหนึ่ง

3) ความต้องการความรักและเป็นส่วนหนึ่งของหมู่ มนุษย์ทุกคนมีความปรารถนา
จะให้เป็นที่รักของผู้อื่น และต้องการมีความสัมพันธ์กับผู้อื่นและเป็นส่วนหนึ่งของหมู่ ทราบ
ว่าทุกคนยอมรับตนเป็นสมาชิก คนที่รู้สึกว่าเหงาไม่มีเพื่อน มีชีวิตที่ไม่สมบูรณ์ เป็นผู้ที่ต้อง
ขอความช่วยเหลือประเภทนี้ คนที่รู้สึกว่าตนเป็นที่รักและยอมรับของหมู่จะเป็นผู้ที่สมปรารถนา
ในความต้องการความรักและเป็นส่วนหนึ่งของหมู่

4. ความต้องการที่จะรู้สึกว่าตนเองมีค่า ความต้องการนี้ประกอบด้วยความต้องการ
ที่จะประสบความสำเร็จ มีความสามารถ ต้องการที่จะให้ผู้อื่นเห็นว่าตนมีความสามารถ
มีคุณค่าและมีเกียรติ ต้องการได้รับความยกย่องนับถือจากผู้อื่น ผู้ที่มีความสมปรารถนา
ในความต้องการนี้จะเป็นผู้ที่มีความมั่นใจในตนเอง เป็นคนมีประโยชน์และมีค่า ตรงข้ามกับผู้
ที่ขาดความต้องการประเภทนี้ จะรู้สึกว่าตนไม่มีความสามารถและมีปมด้อย มองโลกในแง่ร้าย

5. ความต้องการที่จะรู้จักตนเองอย่างแท้จริงและพัฒนาตนเองเต็มที่ตามศักยภาพ
ของตน มาสโลว์อธิบายความต้องการที่เรียกว่า "Self Actualization" ว่าเป็นความ
ต้องการที่จะรู้จักตนเองตามสภาพที่แท้จริงของตน กล่าวที่จะตัดสินใจเลือกทางเดินของชีวิต
รู้จักค่านิยมของตนเอง มีความจริงใจต่อตนเอง ปรารถนาที่จะเป็นคนดีที่สุดเท่าที่จะมีความ
สามารถทำได้ ทั้งทางด้านสติปัญญา ทักษะ และอารมณ์ ความรู้สึกยอมรับตนเองทั้งส่วนเสีย
ของตน ที่สำคัญที่สุดก็คือการมีสติที่จะยอมรับว่าตนใช้กลไกในการป้องกันตนในการปรับตัวและ
พยายามที่จะเลิกใช้ เปิดโอกาสให้ตนเองเผชิญกับความจริงของชีวิต เผชิญกับสิ่งแวดล้อมใหม่ ๆ
โดยคิดว่าเป็นสิ่งที่ท้าทาย น่าตื่นเต้น และมีความหมาย กระบวนการที่จะพัฒนาตนเองเต็มที่
ตามศักยภาพของตนเป็นกระบวนการที่ไม่มีจุดจบตลอดเวลาที่มีชีวิตอยู่ มนุษย์ทุกคนจะมีความต้อ
งการที่จะพัฒนาตนเองเต็มที่ตามศักยภาพของตน เพราะมีน้อยคนที่จะได้ถึงขั้นสูงสุดได้อย่างสมบูรณ์

2. ทฤษฎีการจูงใจของเฟรดริค เฮิร์ซเบิร์ก (Herzberg's Dual Factor Theory)

เฟรดริค เฮิร์ซเบิร์ก (Herzberg. 1959 : 60-63) ได้เสนอทฤษฎีนี้ขึ้นมา เขาไม่เห็นด้วยกับความเชื่อที่ว่า เงิน เป็นเพียงสิ่งเดียวที่กระตุ้นให้คนอยากทำงาน ในงานวิจัยของเขา ได้สัมภาษณ์วิศวกรและนักบัญชี 200 คน จากโรงงานอุตสาหกรรมในเมืองพิทส์เบิร์ก มลรัฐเพนซิลเวเนีย สหรัฐอเมริกา เพื่อจะหาว่าองค์ประกอบอะไรบ้างที่มีความสัมพันธ์กับความรู้สึกชอบหรือมีความสุขในการทำงาน และอะไรบ้างที่ก่อให้เกิดความรู้สึกเป็นทุกข์ในการทำงาน เขาเชื่อว่าความรู้สึกทั้ง 2 ประการนี้ น่าจะเกิดจากองค์ประกอบที่แตกต่างกัน

ปัจจัยที่สร้างความไม่พอใจในงาน อาจเรียกว่าเป็นปัจจัยบำรุงรักษาจิตใจ หรือปัจจัยต่ำจน ได้แก่ นโยบายต่าง ๆ และลักษณะการบริหารงาน การนิเทศ สภาพะของการทำงาน สัมพันธภาพระหว่างบุคคล เงิน สถานภาพ และหลักประกันความมั่นคง ปัจจัยเหล่านี้ไม่ได้เพิ่มขีดความสามารถในการทำงานของคนงาน แต่จะเป็นตัวประกอบที่ป้องกันการสูญเสียในการปฏิบัติงานของคนงาน

ปัจจัยที่สร้างความพึงพอใจหรือเป็นปัจจัยกระตุ้นจูงใจให้คนทำงาน ได้แก่ ความรู้สึกสัมฤทธิ์ผล ความเจริญก้าวหน้าในอาชีพ และการได้รับการยกย่อง ซึ่งคนสามารถจะมีประสบการณ์ในงาน และงานนั้นเป็นลักษณะที่ท้าทายความสามารถ ปัจจัยเหล่านี้จะช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการทำงานให้แก่บุคคล

จะเห็นได้ว่า ปัจจัยต่ำจนนั้นเป็นเพียงองค์ประกอบเสริมเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความไม่พอใจ ถือเป็นปัจจัยหลักที่จำต้องมีอยู่ในทุกองค์การหรือหน่วยงาน เช่น ค่าจ้าง สภาพแวดล้อมการทำงาน รวมทั้งการบริหารงาน หากสิ่งเหล่านี้ได้รับการเอาใจใส่ดูแลอย่างพอเพียง ความไม่พอใจจะหายไป แต่ก็จะไม่ผลทำให้ทัศนคติทางด้านบวก หรือแรงจูงใจขึ้น ส่วนปัจจัยกระตุ้นนั้นถือเป็นปัจจัยกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจในการทำงาน รวมทั้งการชื่นชมยินดีในผลงานและความสามารถของตน เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง

3. ทฤษฎีแรงจูงใจของวรูม (Vroom's Expectation Theory)

วรูม (Vroom. 1970 : 91 - 103) ได้แก้ ทฤษฎีความคาดหวัง (Expectation Theory) ทฤษฎีนี้ได้มาจากการศึกษาด้านจิตวิทยาของบุคคลในองค์กร ซึ่งพบว่า บุคคลจะกระทำการสิ่งใดก็ตามมักขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่อไปนี้ คือ

- 1) ผลตอบแทนที่ได้รับ
- 2) ความพอใจและความไม่พอใจต่อผลตอบแทนที่ได้รับ
- 3) ผลตอบแทนที่ได้รับ เมื่อเปรียบเทียบกับผู้อื่น
- 4) โอกาสที่จะได้รับผลตอบแทนตามความคาดหวัง

ในทฤษฎีของ วรูม การที่มนุษย์จะเลือกหรือตัดสินใจกระทำการสิ่งหนึ่งสิ่งใดนั้น มีสาเหตุหรือแรงจูงใจ โดยอาศัยเหตุผลและปัจจัยหลาย ๆ อย่างประกอบกัน มิได้เกิดจากเพียงปัจจัยหนึ่งปัจจัยเดียวเท่านั้น

4. ทฤษฎีของเบย์คอน (Baykon)

กิติ ตยัคคานนท์ (2533 : 128) ได้สรุปทฤษฎีของเบย์คอนว่าความต้องการจิตใจของมนุษย์มี 3 ประการ ได้แก่

- 1) ความต้องการมีความรักและมีพวก เป็นความต้องการทางจิตใจ ขึ้นต่อเนื่องจากเราอยู่ในสังคมมนุษย์ ถ้าเขาไม่ยอมรับเราเข้าเป็นพรรคพวกเราก็ออยู่กับเขาไม่ได้ การที่จะให้กลุ่มยอมรับเข้าเป็นพวกนั้นก็ขึ้นอยู่กับตัวเรา โดยต้องยึดหลักที่ว่า ถ้าต้องการจากเขาเราต้องให้เขาก่อน หรือ ถ้าต้องการให้เขารักเรา เราต้องรักเขาก่อน
- 2) ความต้องการชื่อเสียง เกียรติยศ และความเด่น เมื่อเรามีพรรคมีพวกและทำให้ใคร ๆ รักใคร่แล้ว เราก็มีความต้องการหรืออยากได้สิ่งอื่นต่อไปอีก เนื่องจากความต้องการหรือค้นหาของมนุษย์นั้นไม่มีที่สิ้นสุด สิ่งที่เราต้องการต่อไปอีกก็คือ เกียรติยศชื่อเสียงซึ่งจะทำให้คนอื่นยอมรับนับถือและยกย่องเขา และก็จะมียอทิพผลเหมือนผู้อื่นได้
- 3) ความต้องการที่จะรักษาเกียรติยศชื่อเสียงและความเด่นนั้นได้คงอยู่ตลอดไป เมื่อสามารถกระทำตัวให้มีเกียรติยศชื่อเสียง และความเด่นแล้วทุกคนก็ต้องการที่จะรักษาสภาพนั้นไว้ให้คงอยู่กับตนตลอดกาล นับว่าเป็นความสำเร็จสมหวังในชีวิต

5. ทฤษฎีความต้องการความสำเร็จของแม็คเคลแลนด์ (McClelland's Need to Achieve Theory)

เดวิด ซี. แม็คเคลแลนด์ (McClelland. 1961 : 121 - 126)

นักจิตวิทยาได้ทำการวิจัยเรื่องความต้องการความสำเร็จ พบว่า ผู้ที่ประสบความสำเร็จสูงโดยทั่วไปจะมีลักษณะดังนี้

1) มีความรับผิดชอบสูง แสวงหาโอกาสเพื่อจะได้มีโอกาสในการรับผิดชอบแก้ไขปัญหาที่มีอยู่ พวกนี้มีความปรารถนาจะกระทำสิ่งต่าง ๆ ให้ดีขึ้นกว่าเดิมอยู่เสมอ

2) มีเป้าหมายระดับกลาง เพราะหากไม่ประสบผลสำเร็จแล้วจะรู้สึกไม่สบายใจ ดังนั้นจึงไม่ตั้งเป้าหมายไว้สูงเกินไป เพื่อลดความเสี่ยงและให้ความเชื่อมั่นในความสำเร็จสูง

3) ต้องการได้รับข้อมูลย้อนกลับที่ทันการเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของตนเองว่าสำเร็จหรือล้มเหลว เพื่อการตัดสินใจของตนในงานครั้งต่อไป

4) ต้องการทำงานร่วมกับผู้ที่มีความสามารถ เพื่อให้เขาจะได้พยายามปรับปรุงความสามารถของเขาให้ทัดเทียมผู้ที่มีความสามารถ ความรู้สึกเช่นนี้จะเป็แรงจูงใจให้เกิดความมานะที่จะประสบความสำเร็จที่สูงต่อไป

นอกจากความต้องการความสำเร็จหรือสัมฤทธิ์ผลจะเป็นแรงจูงใจในการทำงานแล้วยังมีความต้องการอีก 2 อย่าง ที่มีส่วนทำให้เกิดแรงจูงใจ คือความต้องการความรัก ความเป็นพวกพ้อง ปรารถนาให้ผู้อื่นนิยมชมชอบและยอมรับนับถือผู้อื่นด้วย และความต้องการมีอำนาจบารมี ปรารถนาจะควบคุม บังคับ หรือมีอิทธิพลเหนือผู้อื่น ต้องการที่จะทำให้อื่นมีความประพฤติหรือมีพฤติกรรมตามที่ต้องการ ส่วนมากมักจะเป็นคนที่พูดเก่ง ชอบการโต้แย้ง ชอบมีการติดต่อสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ และมีการแสดงการใช้อำนาจ ผู้บริหารที่ดีมักจะเป็นคนที่มีแรงจูงใจทางด้านอำนาจบารมีสูงมากกว่าทางด้านความสำเร็จ และมักจะเป็นอำนาจบารมีที่ใช้ในด้านสังคมเสียมากกว่า

ทฤษฎีเกี่ยวข้องกับแรงจูงใจของมนุษย์นั้นมีหลายทฤษฎี ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว แต่โดยสาระสำคัญของแต่ละทฤษฎีแล้วสามารถสรุปได้ว่า มนุษย์มีแรงจูงใจหรือความต้องการไม่สิ้นสุดโดยจะมีความต้องการในขั้นพื้นฐานมาก่อนคือ ความต้องการด้านปัจจัยสี่ ความต้องการด้านความมั่นคงทางเศรษฐกิจ หรือความมั่นคงในการปฏิบัติงาน และความต้องการความปลอดภัย หลังจากที่ได้รับการตอบสนองในขั้นพื้นฐานแล้วก็จะมีแรงจูงใจหรือความต้องการในขั้นต่อไป ซึ่งเป็นความต้องการในระดับสูงขึ้นไป คือ ต้องการความรัก ความเป็นเจ้าของ อยากมีเพื่อนพ้อง อยากมีชื่อเสียงเกียรติยศ ต้องการให้คนอื่นยกย่องนับถือ อยากมีอำนาจบารมีเหนือคนอื่น ๆ ต้องการความเจริญก้าวหน้า ความสำเร็จ และต้องการรักษาความมีชื่อเสียง เกียรติยศ ความเด่น รวมทั้งความสำเร็จให้คงอยู่ตลอดไป

แนวความคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อของผู้ใหญ่

แรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อของผู้ใหญ่แต่ละคนไม่ได้เข้าเรียนด้วยเหตุจูงใจเพียงอย่างใดอย่างหนึ่งเสมอไป บางคนมาเรียนด้วยเหตุผลหลายอย่างประกอบกัน หรือบางคนอาจมีเหตุผลซ่อนเร้นที่เจ้าตัวไม่ยอมบอกความจริงหรือบางคนอาจไม่ทราบเหตุผลที่แท้จริงของตนเองก็ได้ เช่น อาจรู้เห็นเพียงว่าเข้าเรียนเพราะเห็นว่าโปรแกรมนั้น "เข้าท่าดี" หรือ "น่าสนใจ" หรือ "ดีกว่าอยู่เปล่า ๆ" (ทรงวุฒิ วัฒนเขจร. 2533:13) แต่แรงจูงใจที่ส่งผลหรือมีอิทธิพลโดยตรงต่อการศึกษาคือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motivation) ซึ่งเป็นแรงจูงใจที่มีอยู่ในมนุษย์ทุกคน เป็นความต้องการทางจิตใจของมนุษย์ที่จะเอาชนะอุปสรรค ฝ่าฟันกระทำการที่ยาก ๆ ให้ประสบผลสำเร็จ เป็นความปรารถนาที่จะกระทำการใด ๆ ให้สำเร็จโดยเร็วที่สุด และได้ผลดีที่สุดที่จะทำได้ ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะบรรลุผลสำเร็จในการศึกษา และมีความมานะพยายามที่จะศึกษาในระดับที่สูงขึ้นไป (ประหยัด ทองมาก. 2529 : 48)

ปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจในการศึกษาต่อของผู้ใหญ่ มีผู้กล่าวไว้หลายทัศนะด้วยกันดังนี้

เจ็จันท์ จงสถิตอยู่ (2525 : 19) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่เป็นผลทำให้บุคคลมีแรงจูงใจในการเลือกเข้าศึกษาต่อต่างกันดังนี้

1. สภาพฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างกัน
2. ทนุทรัพย์ที่ใช้ในการศึกษามากหรือน้อยกว่ากัน
3. คุณภาพของการจัดการศึกษาที่แตกต่างกัน
4. ภูมิสำเนาของสถานศึกษาที่อยู่ส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาค
5. ความมีชื่อเสียงของสถานศึกษาที่แตกต่างกัน

พจน์ สะเพียรชัย (2525 : 8-13) ได้กล่าวถึงแรงจูงใจในการศึกษาระดับต่างๆ โดยเฉพาะในระดับอุดมศึกษาว่า นับวันจะมีแนวโน้มสูงขึ้นตามลำดับ ส่วนหนึ่งเนื่องมาจากการมีและไม่มีการทำ และที่สำคัญ การศึกษาได้รับการยอมรับให้เป็นปัจจัยพื้นฐานอีกประการหนึ่งที่จะทำให้ชีวิตเป็นชีวิตที่สมบูรณ์ เช่นเดียวกับปัจจัยด้านอาหาร ยารักษาโรค เครื่องนุ่งห่ม และที่อยู่อาศัย เมื่อทุกคนเห็นคุณค่าและความสำคัญของการศึกษาทุกคนจึงต้องการและใฝ่หา

ทิพยารณ นพวงศ์ ณ อยุธยา (2526 : 32 - 34) ได้กล่าวถึงแรงจูงใจในการศึกษาว่า แรงจูงใจในการศึกษาของบุคคลในแต่ละระดับจะแตกต่างกันออกไปตามวัย ฐานะ และโอกาส เช่น วัยเด็ก ส่วนใหญ่จะเรียนเพราะพ่อแม่ให้เรียนหรือเรียนตามเพื่อน ถ้าเป็นวัยรุ่นตอนปลาย จะเรียนเพื่อมองหาแนวทางการดำเนินชีวิต โดยจะดูจากญาติพี่น้องหรือผู้ใกล้ชิด ความคิดเกี่ยวกับการเรียนอาจจะเริ่มมีแนวโน้มเข้าสู่ผลได้ทางเศรษฐกิจ เช่น จะเรียนในสาขาที่หางานทำได้ง่าย มีรายได้ดี ไม่ต้องทำงานหนัก และที่สำคัญคือ ต้องเป็นงานประเภทที่ตนมีใจรัก และชอบที่จะทำด้วย บางครั้งการเลือกเรียนสาขาต่าง ๆ ของเด็กวัยรุ่นมักขึ้นอยู่กับคำแนะนำของพ่อแม่ พี่น้อง และเพื่อน โดยคิดว่าการเรียนระดับมหาวิทยาลัยเท่านั้นที่จะทำให้บุตรหลานมีโอกาสได้งานดี ๆ หางานง่าย มีเงินเดือนสูง เป็นเจ้าคนนายคนเป็นที่เชิดหน้าชูตาของพ่อแม่ วงศ์ตระกูล โดยไม่คำนึงถึงความสามารถของผู้เรียน ในเรื่องการสนับสนุนของครอบครัวนี้ ครอบครัวใดมีฐานะทางเศรษฐกิจดีมักจะพยายามส่งเสริมบุตรหลานให้ได้เรียนถึงระดับสูงสุดเท่าที่สติปัญญาจะเอื้ออำนวยให้เรียนได้ อาจเรียนถึง

ระดับปริญญาโท ปริญญาเอก ส่วนครอบครัวใดที่มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี ไม่อาจส่งเสียให้เรียนถึงระดับอุดมศึกษาได้ ก็จำเป็นต้องให้ออกไปประกอบอาชีพช่วยเหลือครอบครัวก่อน เมื่อมีโอกาสในภายหน้าและถ้ามีความสนใจก็กลับเข้าศึกษาต่อใหม่ ในการศึกษาของกลุ่มหลังนี้มีลักษณะแตกต่างไปจากกลุ่มแรก กล่าวคือ คนกลุ่มหลังนี้มักจะเลือกเรียนในสิ่งที่ตนสนใจ เพื่อเพิ่มพูนวิทยฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจด้วย

ปฐม นิคมานนท์ (2528 :321) ได้กล่าวถึงเหตุผลใจให้ผู้ใหญ่เข้ามาเรียน เหตุหนึ่ง คือ เหตุใจด้านอาชีพ (Vocational Motives) เป็นเหตุผลที่สำคัญและชัดเจนที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนหนุ่มสาวหรือผู้ใหญ่ตอนต้น เข้าเรียนเพราะต้องการพัฒนาตนเองทั้งด้านอาชีพและความรู้ เพื่อที่จะได้หางานง่ายขึ้น ประกอบอาชีพได้ดีขึ้น ได้รับการเลื่อนชั้นเลื่อนตำแหน่ง หรือเพื่อให้มีรายได้เพิ่มขึ้น

การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญศึกษาของกรมการศึกษานอกโรงเรียน

การจัดการศึกษาสายสามัญศึกษาของกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่ผ่านมาก่อนที่จะมีการใช้หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2531 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2530 กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้จัดดำเนินการเป็น 3 รูปแบบดังนี้

1. การศึกษาผู้ใหญ่ภาคค่ำ เปิดสอนเป็นชั้นเรียน มีครูสอนเป็นรายวิชาในแต่ละระดับชั้น
2. การศึกษาทางวิทยุและไปรษณีย์ เป็นการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนศึกษาจากคู่มือเรียน ฟังบทเรียนที่ออกอากาศทางวิทยุและมาพบกลุ่ม เพื่อทำกิจกรรมที่กำหนด
3. การศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก เป็นการเรียนที่ผู้เรียนจะต้องศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และเข้าร่วมกิจกรรมที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนด

การจัดการศึกษาทั้ง 3 ประเภทดังกล่าว จะเห็นว่าหลักสูตร และวิธีการดำเนินงานเป็นอิสระแก่กัน ถ้านักศึกษาลงทะเบียนเรียนการศึกษาแบบใด จะต้องเรียนแบบนั้นไป

จนกว่าจะจบหลักสูตรของแต่ละระดับ ไม่สามารถเลือกเรียนแบบอื่น ๆ ได้ในเวลาเดียวกัน และวิชาที่สอบได้ไว้แต่ละรูปแบบการเรียนก็ไม่สามารถจะนำมารวมกันได้

กรมการศึกษานอกโรงเรียน โดยความเห็นชอบของกระทรวงศึกษาธิการ จึงได้ประกาศให้ใช้หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2530 โดยเปลี่ยนให้มีการจัดการเรียนการสอนเป็น 3 วิธี คือ วิธีเรียนแบบชั้นเรียน (ขร.) วิธีเรียนด้วยตนเอง (คอ.) และวิธีเรียนทางไกล (ทก.) ซึ่งสามารถทำให้ผู้เรียนเลือกเรียนได้ทั้ง 3 วิธีเรียน แล้วนำผลการเรียนทั้ง 3 วิธีเรียน มารวมกัน เพื่อจบหลักสูตร (ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา. 2533 : 5)

หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2531

หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประถมศึกษา เป็นการศึกษามุ่งให้ผู้เรียน มีความรู้ ความสามารถขั้นพื้นฐาน ให้สามารถอ่านออกเขียนได้ คิดคำนวณได้ มีเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพ สามารถพัฒนาอาชีพให้เหมาะสมกับสภาพ เศรษฐกิจของตนเองและสังคม รวมทั้งสภาพสังคม ดำรงตนเป็นพลเมืองดีในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย ที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2530 : 1)

หลักการ

1. เป็นการศึกษาที่จัดขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ซึ่งจะใช้เป็นพื้นฐานให้มองเห็นช่องทางในการประกอบอาชีพตามความสามารถและความสนใจ ตลอดจนรู้จักหาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ในการที่จะใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกงานอาชีพ หรือเพื่อปรับปรุง และส่งเสริมอาชีพที่ทำอยู่ให้ดีขึ้น

2. เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนนำประสบการณ์ ที่ได้รับไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิตในปัจจุบันและอนาคต อีกทั้งเป็นพื้นฐานสำหรับปรับปรุงการดำรงชีวิตของตน ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม สิ่งแวดล้อม และวิทยาการใหม่ ๆ

3. เป็นการศึกษาที่มุ่งสร้างความเป็นเอกภาพของชาติโดยส่วนรวมเป็นหลักและให้สอดคล้องกับสภาพการแก้ปัญหา และความต้องการท้องถิ่นด้วย

4. เป็นการศึกษาที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองดี อันจะเป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศ

จุดมุ่งหมาย

1. ให้ความรู้ ความสามารถ และทักษะที่เป็นพื้นฐานในการศึกษาเพิ่มเติมและเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพ รวมทั้งแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้

2. ให้อ่าน คิด รู้จักแก้ปัญหาโดยคำนึงถึงกระบวนการคิดเป็น ซึ่งมีองค์ประกอบอย่างน้อย 3 ประการ คือ ข้อมูลที่เกี่ยวกับตนเอง ข้อมูลเกี่ยวกับสังคม สิ่งแวดล้อม และข้อมูลเกี่ยวกับวิชาการ

3. ให้เข้าใจปัญหาพื้นฐานทางการศึกษา เศรษฐกิจและสังคมของประเทศเพื่อให้รู้จักพิจารณาและตัดสินใจอย่างมีเหตุผล

4. ให้เห็นคุณค่าและดำรงไว้ซึ่งชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และศิลปวัฒนธรรมอันดีงาม

5. ให้เห็นคุณค่าของภาษาไทย ซึ่งเป็นภาษาประจำชาติ และให้มทักษะในการใช้ภาษาไทยได้ดี

6. ให้เป็นพลเมืองดี มีคุณธรรม จริยธรรม รู้จักสิทธิและหน้าที่ของพลเมือง ในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ตลอดจนมีความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม

7. ให้มีเจตคติที่ดีต่อสังคม มีความขยัน อดทน ประหยัด รู้จักใช้ทรัพยากรธรรมชาติ และบำรุงรักษาสาธารณสมบัติให้เกิดประโยชน์ทั้งในปัจจุบันและอนาคต

หลักสูตร หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2531
ได้กำหนดไว้ ดังนี้

กลุ่มสภาพประสบการณ์พื้นฐาน (บังคับ) เรียน 190 สภาพ พื้นฐาน 1 100 สภาพ - ส่งเสริมคุณภาพชีวิต - วิชาอาชีพ - ทักษะภาษาไทย - ทักษะคณิตศาสตร์ พื้นฐาน 2 50 สภาพ - ส่งเสริมคุณภาพชีวิต - ทักษะภาษาไทย - ทักษะคณิตศาสตร์ พื้นฐาน 3 20 สภาพ - วิชาอาชีพท้องถิ่น - ทักษะภาษาไทย - ทักษะคณิตศาสตร์ พื้นฐาน 4 10 สภาพ - กิจกรรมพบกลุ่ม - จัดทำโครงการ ปฏิบัติ (อย่างน้อย 20 ชั่วโมง)	กลุ่มสภาพประสบการณ์เสริม (เลือก) เลือกเรียน 60 สภาพ ภาษาไทย 20 สภาพ คณิตศาสตร์ 20 สภาพ ส่งเสริมคุณภาพชีวิต ประกอบด้วย ส่งเสริมคุณภาพชีวิต 1 ภาคเหนือ 20 สภาพ ส่งเสริมคุณภาพชีวิต 2 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 20 สภาพ ส่งเสริมคุณภาพชีวิต 3 ภาคกลาง 20 สภาพ ส่งเสริมคุณภาพชีวิต 4 ภาคใต้ 20 สภาพ ส่งเสริมคุณภาพชีวิต 5 ภาคตะวันออก 20 สภาพ (เลือกได้เพียง 20 สภาพ) ภาษาต่างประเทศ 20, 40 สภาพ - ภาษาอังกฤษ 1 (20 สภาพ) - ภาษาอังกฤษ 2 (20 สภาพ) (เลือกเรียน 20 หรือ 40 สภาพได้เพียง 1 ภาษา) อาชีพ (ทักษะ) 30, 60 สภาพ
---	--

การจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญศึกษาวิธีเรียนทางไกล

การจัดการศึกษาวิธีเรียนทางไกลของกรมการศึกษานอกโรงเรียนนั้น จัดมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2516 โดยจัดเป็นโครงการศึกษาทางวิทยุและไปรษณีย์ (ว.ปณ.) ซึ่งมีคู่มือเรียนเป็นสื่อหลัก มีรายการวิทยุและกิจกรรมการพบกลุ่มเป็นสื่อเสริม ต่อมาเมื่อกรมการศึกษานอกโรงเรียนได้ปรับปรุงหลักสูตรใหม่และได้เปลี่ยนการศึกษาทางวิทยุและไปรษณีย์ มาเป็นวิธีการเรียนแบบทางไกล และมอบให้ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษาเป็นแกนกลางในการจัด เมื่อวันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2531 โดยร่วมมือกับกองต่าง ๆ ในส่วนกลาง ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาค และศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด เพื่อให้การจัดการศึกษาทางไกลดำเนินการไปได้ด้วยดีและมีประสิทธิภาพ (ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา. 2533 : 1)

1. วัตถุประสงค์

การจัดการศึกษาวิธีเรียนทางไกล มีวัตถุประสงค์ในการจัดดังนี้ (ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา. 2533 : 5)

- 1) เพื่อใช้รูปแบบการเรียนการสอนทางไกล ในการจัดการศึกษาให้กับประชาชนที่ด้อย พลาด หรือขาดโอกาสทางการศึกษา ได้เพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ถูกต้อง ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการนำไปปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น
- 2) เพื่อเสริมสร้างการรู้หนังสือและยกระดับการศึกษาของประชาชน
- 3) เพื่อส่งเสริมให้เกิดกระบวนการกลุ่มในการเรียนการสอน และการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน
- 4) เพื่อให้ประชาชนได้รับความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น

2. หลักการ

การจัดการศึกษาทางไกล มีหลักในการจัดดังต่อไปนี้ (อุษา เทียนทอง. 2530 :

12)

1) เป็นการจัดวิธีเรียนทางไกล โดยใช้สื่อประสมในการเรียนการสอน เช่น การเรียนด้วยตนเองจากเอกสาร ทางวิทยุ และโสตทัศนูปกรณ์ และการสื่อสารทางระบบไปรษณีย์ รวมทั้งการจัดกลุ่มผู้เรียน โดยมีครูประจำกลุ่มเป็นผู้ประสานงานให้เกิดกิจกรรมกลุ่ม การจัดวิทยาการสอนเสริม รวมทั้งการจัดสื่อประกอบต่าง ๆ เช่น เอกสารเสริม แบบฝึกหัด และสมุดกิจกรรม เทปวิดีโอ การจัดศูนย์การเรียน ตลอดจนแหล่งวิทยาการต่าง ๆ

2) วิธีเรียนทางไกล เป็นวิธีการเรียนแบบระบบเปิดคือ เปิดให้ผู้เรียนลงทะ เบียน เรียนได้อย่างทั่วถึงและส่งเสริมให้เรียนโดยไม่มีข้อจำกัดใน เรื่องสถานที่และ เวลาเรียน โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทุกสถานที่และทุก เวลาที่ เหมาะสมกับตนเองสิ่งแวดล้อมและสถานการณ์ทั่วไป

3) วิธีเรียนทางไกล เป็นการเรียนที่มุ่งเน้นการพึ่งพาตนเอง คือ ให้ผู้เรียนวางแผนและ เรียนด้วยตนเองโดยใช้สื่อประสม

3. วิธีเรียนทางไกล

ในการเรียนการสอนทางไกล ผู้เรียนต้องศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง โดยใช้สื่อการเรียน ซึ่งสามารถแยกออกเป็น 3 พวกใหญ่ ๆ (ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา. 2534 :6) คือ

1) สื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ แบบเรียน แบบฝึกหัด เอกสารประกอบการเรียน และเอกสารอื่น ๆ

2) สื่อโสตทัศน ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ สไลด์ เทปคาสเซต และวิดีโอเทป

3) การพบกลุ่ม เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนร่วมกันกระทำตามเกณฑ์ที่กำหนดเพื่อฝึกกระบวนการกลุ่ม การตัดสินใจแก้ปัญหา การพบปะพูดคุยกับกลุ่มและการทำงานกิจกรรมร่วมเป็นกลุ่ม

นอกจากนี้ผู้เรียนยังสามารถศึกษาเพิ่มเติมจากแหล่งวิชาการอื่น ๆ เพื่อนำมาใช้ให้เกิดคุณประโยชน์ต่อการ เรียนรู้ของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเกี่ยวกับเรื่ององค์ประกอบที่มีผลต่อการเข้าศึกษาต่อได้มีผู้ศึกษาไว้ทั้งในต่างประเทศและในประเทศดังนี้

1. งานวิจัยในต่างประเทศ

การสำรวจในประเทศอังกฤษ โดยสถาบันการศึกษาผู้ใหญ่แห่งชาติ (National Institute For Adult Education) ได้ทำการสำรวจเหตุผลที่ทำให้ผู้ใหญ่เข้าเรียนในสถานศึกษา พบว่าเหตุผลจูงใจด้านอาชีพ (Vocational Motives) เป็นเหตุผลสำคัญและชัดเจนที่สุด รองลงมาได้แก่เพื่อพัฒนาตนเอง (Self Development) ต้องการเพิ่มพูนความรู้ให้ตนเองและเพื่อนำไปปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ในครอบครัว เช่น กลุ่มแม่บ้านจำเจ (Captive Wives) เหตุจูงใจทางสังคม (Social Motives) และเหตุผลอื่น เช่น สนใจกิจกรรมนั้นโดยเฉพาะ โปรแกรมเปิดสอนอยู่ใกล้ ๆ บ้านและมาเรียนเพราะมีเวลาว่างช่วงนั้นพอดี

โบเชียร์ (Boshier. 1971 : 3-26) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการเข้าเรียนต่อของผู้ใหญ่ในประเทศแคนาดา นิวซีแลนด์ และสหรัฐอเมริกา โดยได้สร้างเครื่องมือหรือแบบวัดการเข้าเรียนต่อ (Educational Participation Scale หรือ EPS) และนำไปทำการศึกษาเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเข้าเรียนของผู้ใหญ่ในประเทศดังกล่าว โดยได้แบ่งแรงจูงใจออกเป็น 6 ด้าน คือ

- 1) การติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น (Social Relationships)
- 2) การทำตามความคาดหวังของผู้อื่น (External Expectation)
- 3) การประกอบอาชีพ (Professional Advancement)
- 4) การหลีกเลี่ยงจากสภาพที่เป็นอยู่ (Escape Situation)
- 5) การนำความรู้ไปช่วยเหลือชุมชน (Social Welfare) และ
- 6) การเรียนเพื่อรู้ (Cognitive Interest)

จากผลการวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่าผู้ใหญ่เข้าเรียนด้วยแรงจูงใจที่ต่างกัน และตัวแปรด้านอายุ เพศ ระดับการศึกษา และอาชีพ มีส่วนเกี่ยวข้องกับแรงจูงใจเหล่านี้ด้วย คือ ผู้ที่มีอายุน้อย มีแรงจูงใจในด้านการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่นสูง ผู้ชายมีแรงจูงใจด้านการทำตามความคาดหวัง ของผู้อื่น และแรงจูงใจด้านประกอบอาชีพสูง ผู้ที่มีการศึกษาในระดับต่ำมีแรงจูงใจในด้านการประกอบอาชีพสูง นอกจากนี้ผลของการวิจัยยังชี้ให้เห็นว่าผู้ที่เข้ามาเรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่อาจมีแรงจูงใจมากกว่าหนึ่งด้าน ต่อมาในปี 1971 โบเชียร์ ได้ทำการศึกษา แรงจูงใจในการเข้าเรียนของผู้ใหญ่เฉพาะในสหรัฐอเมริกา พบว่า ผู้มีอายุน้อยมีแรงจูงใจ ด้านการทำงานตามความคาดหวังของผู้อื่นสูง ส่วนผู้ที่มีอายุมากมีแรงจูงใจด้านการเรียน เพื่อรู้สูง

มอร์สตัน และสแมร์ท (Morslain and Smart. 1974 :83-89) ได้ทำ การศึกษาแรงจูงใจที่ทำให้ผู้ใหญ่ในสหรัฐอเมริกาเข้าเรียนในสถานศึกษา พบว่า ผู้มีอายุน้อย มีแรงจูงใจในการเข้าเรียนด้านการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่นสูง เพศชายมีแรงจูงใจในการ เข้าเรียนด้านการทำตามความคาดหวังของผู้อื่นสูง และเพศหญิงมาเรียนเพราะต้องการ ความรู้

2. งานวิจัยภายในประเทศ

ณรงค์ เทียนสัง (2526:24) ได้ศึกษาเหตุผลที่ทำให้ผู้ใหญ่เข้ามาเรียนใน สถานศึกษา พบว่าผู้ใหญ่มีเหตุผลที่แตกต่างกัน เช่น เพื่อสร้างอนาคต เพื่อยกสถานภาพชีวิต ของคนให้สูงขึ้น เพื่อเพิ่มทักษะในการประกอบอาชีพ เพื่อความก้าวหน้าและ เพื่อใช้เวลาว่าง ให้เกิดประโยชน์ ต้องการเป็นคนฉลาดเหมือนคนอื่น ๆ และต้องการเรียนให้สูงขึ้น

สุรกุล เจนอบรม (2530) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาความต้องการและความ สนใจด้านการศึกษาต่อเนื่องของข้าราชการไทย ผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการส่วนใหญ่สนใจ ศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ปริญญาตรี และปริญญาเอก ตามลำดับ เหตุผลของความต้องการ ศึกษาต่อเพราะเห็นว่าปริญญาบัตรยังคงมีความจำเป็นสำหรับความก้าวหน้าในชีวิตราชการ และค่านิยมในสังคมไทยยังเน้นความสำคัญของปริญญาบัตรมากกว่าประสบการณ์ข้าราชการ จำนวนมากถึง 804 คน ต่างเห็นว่าจะต้องหาความรู้เพิ่มเติม เพราะยังมีความรู้และ

ประสบการณ์ไม่เพียงพอแก่การปฏิบัติราชการ จึงมีความยินดีและสนใจที่จะเข้าร่วมฝึกอบรมสัมมนาและประชุมเชิงปฏิบัติการ และอื่น ๆ ที่หน่วยงานต้นสังกัดจัดให้ขึ้น เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการทำงานและพัฒนาคุณภาพชีวิตของข้าราชการ

สำหรับมูลเหตุที่เป็นแรงจูงใจให้ข้าราชการขวนขวายศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมที่สำคัญคือ ข้าราชการส่วนใหญ่เห็นว่าต้องศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม เพื่อความก้าวหน้าในงานที่ทำอยู่ เพื่อยกระดับตัวเอง เพราะอยากรู้ เพื่อให้เข้ากับมาตรฐานที่หน่วยงานต้องการเรียน เพราะชอบเรียน เพื่อต้องการแก้ปัญหาบางเรื่อง เพื่อต้องการรู้จักและปะคนใหม่ ๆ ต้องการเป็นพลเมืองดี และเพื่อให้ได้ปริญญาบัตร ส่วนสาเหตุที่เป็นอุปสรรคของการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมนั้น ข้าราชการ ให้ความเห็นว่า เนื่องมาจากเวลาเรียนส่วนใหญ่ตรงกับเวลาทำงาน ไม่มีเวลาพอ มีภาระทั้งที่ทำงานและที่บ้านมาก ค่าใช้จ่ายสูงเกินไป และหน่วยงานไม่มีงบประมาณสนับสนุน

วาสนา เจริญวิเชียรฉาย (2531) ได้ศึกษาเรื่อง สิ่งจูงใจของนักศึกษาในการเลือกเรียนวิชาเอกศิลปหัตถกรรม ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในมหาวิทยาลัยอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ในการเลือกเรียนวิชาศิลปหัตถกรรมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพของนักศึกษานั้น เพราะได้รับสิ่งจูงใจด้านความรัก ความสนใจและความถนัดในสาขาวิชาชีพศิลปหัตถกรรมอยู่ในระดับมาก และเป็นด้านที่เป็นสิ่งจูงใจมากกว่าด้านอื่น ๆ รองลงมาคือ ด้านความมีเกียรติยศชื่อเสียง ด้านความมั่นคงและความก้าวหน้าในอาชีพ ด้านความคิดเห็นส่วนตัว ด้านความจำเป็นในบางประการ และด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ตามลำดับ

รุ่งรอง สีทองดี (2535 : 253) ได้ศึกษาเรื่องแรงจูงใจในการศึกษาต่อของนิสิตปริญญาโทภาคพิเศษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร พบว่า นิสิตมีเหตุจูงใจในการเข้าศึกษาต่อไม่แตกต่างกันในด้านเพศ อายุ สถานภาพสมรส และอาชีพ แต่นิสิตที่เรียนสาขาวิชาเอกต่างกันมีเหตุจูงใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เสาวณีย์ พันธ์สรณ์ (2535) ได้ศึกษาเหตุจูงใจในการเข้าเรียนภาษาของผู้เรียนในโรงเรียนสอนภาษาต่างประเทศภาคเอกชน ในกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการเข้าเรียนภาษาแตกต่างกันในด้านอายุ อาชีพ พื้นฐานการศึกษา และภาษา

ที่เลือกเรียน แตกต่างกันในการเข้าเรียนภาษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากการศึกษางานวิจัยที่ได้กล่าวมาแล้วสรุปได้ว่า แรงจูงใจในการเข้าเรียน หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับประถมศึกษา วิธีเรียนทางไกล จังหวัด สมุทรปราการ มีแรงจูงใจแตกต่างกันออกไป ในงานผู้วิจัยนี้ได้แบ่งแรงจูงใจออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านสังคม ด้านอาชีพ-การงาน และด้านการสนับสนุนจากผู้อื่น ซึ่งเป็นแรงจูงใจที่สำคัญในการเข้าเรียน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มุ่งศึกษาแรงจูงใจในการเข้าเรียนของ นักศึกษาหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับประถมศึกษา วิธีเรียนทางไกล ในจังหวัดสมุทรปราการ มีรายละเอียดของการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากร เป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ นักศึกษาหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับประถมศึกษา วิธีเรียนทางไกล ในจังหวัดสมุทรปราการ ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538 มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 1,181 คน

กลุ่มตัวอย่าง

การเลือกกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัย ได้ดำเนินการดังนี้

1. กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยการเทียบจากตารางของยามานะ (Yamane, 1973:1088) จากประชากร 1,181 คน กำหนดระดับความคลาดเคลื่อนที่ .05 จะได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 354 คน คิดเป็นร้อยละ 30 ของประชากร
2. กำหนดสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละอำเภอ โดยถืออัตราส่วนร้อยละ 30 ของนักศึกษาทั้งหมด จะได้จำนวน 354 คน กลุ่มตัวอย่างในแต่ละอำเภอ ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของการวิจัย

อำเภอ	นักศึกษาทั้งหมด	กลุ่มตัวอย่าง	ร้อยละ
1. อำเภอเมืองสมุทรปราการ	568	170	30.00
2. อำเภอบางบ่อ	142	43	30.00
3. อำเภอบางพลี	297	89	30.00
4. อำเภอพระประแดง	98	29	30.00
5. อำเภอพระสมุทรเจดีย์	76	23	30.00
รวม	1,181	354	30.00

3. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ได้ถือจำนวนในตาราง 1 เป็นเกณฑ์ กล่าวคือ แจกแบบสอบถามให้แก่นักศึกษาในแต่ละอำเภอ ให้ได้จำนวนครบตามที่ต้องการ โดยจะได้กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 345 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้เพื่อเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษา ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้สร้างเอง มีรายละเอียดดังนี้

1. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

- 1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดขอบข่ายและประเด็นของคำถาม
- 2) เขียนข้อคำถามตามประเด็นที่กำหนด เพื่อจัดทำแบบสอบถามฉบับร่าง

3) นำแบบสอบถามฉบับร่าง เสนอต่อกรรมการที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาแล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

4) นำแบบสอบถามฉบับปรับปรุงแก้ไข เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อทำการตรวจสอบแล้วนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำนั้น

5) นำแบบสอบถามไปทดลองกับนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนที่เรียนหลักสูตรเดียวกันในจังหวัดสมุทรปราการ ที่ไม่ได้เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น โดยวิธีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบัค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.86

6) ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือ หลังจากที่ได้นำไปทดลองหาคุณภาพแล้ว เพื่อจัดทำเป็นฉบับจริง

2. ลักษณะของเครื่องมือ

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ ได้แก่ อายุ เพศ อาชีพ และรายได้

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเข้าเรียน แบ่งเป็น 4 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านสังคม ด้านอาชีพ-การงาน และด้านการสนับสนุนจากผู้อื่น มีข้อคำถามรวม 40 ข้อ เป็นข้อคำถามประเภทมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบบ 5 ช่วงคะแนน มีหลายเลขกำกับจาก 1 - 5 เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างกำหนดน้ำหนักของแรงจูงใจจากระดับน้อยที่สุด ไปถึงมากที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นข้อคำถามปลายเปิด ให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับด้านการพัฒนาตนเอง ด้านสังคม ด้านอาชีพ-การงาน และด้านการสนับสนุนจากผู้อื่น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการโดยขอความร่วมมือจากหัวหน้าศูนย์บริการ การศึกษาออกโรงเรียนอำเภอ แต่ละอำเภอได้ช่วยแจกแบบสอบถามให้กับนักศึกษาตาม จำนวนที่ต้องการ เมื่อมีการพบกลุ่มหรือเมื่อมีการสอบในแต่ละศูนย์การเรียน แล้วผู้วิจัย ไปขอรับแบบสอบถามกลับคืน หลังจากมีการสอบเสร็จแล้ว

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แบบสอบถามกลับคืนรวมทั้งสิ้น 333 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.07 ของแบบสอบถามทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

หลังจากเก็บแบบสอบถามได้ครบแล้ว นำแบบสอบถามไปวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS-X มีรายการวิเคราะห์ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ แล้วคำนวณหาค่าร้อยละ
2. ข้อมูลเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเข้าเรียน วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) แล้วทำการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มตาม ตัวแปรอิสระ โดยการทดสอบด้วย t-test และ F-test. แล้วแต่กรณี
3. ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด วิเคราะห์โดยการแจกแจงคำตอบนอกตาม เนื้อหา แล้วทำการแจกแจงความถี่ คำนวณค่าร้อยละ และจัดเรียงลำดับคำตอบตามจำนวน ความถี่

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนน
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	แทน	จำนวนผู้เรียนในกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่า t ที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
F	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน F-distribution
df	แทน	ระดับขั้นแห่งความอิสระ (Degree of Freedom)
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ลำดับขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้แบ่งเป็น 4 ตอน เรียงตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 แรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษา

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบตามตัวแปรอิสระ แยกเป็น 4 ตอนย่อย คือ

3.1 เปรียบเทียบตามเพศ

3.2 เปรียบเทียบตามอายุ

3.3 เปรียบเทียบตามอาชีพ

4.4 เปรียบเทียบตามภูมิสำเนา

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เรียน

ตอนที่ 1 : ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลส่วนตัวของผู้เรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างแบ่งออกเป็น ข้อมูลด้านเพศ อายุ อาชีพ และภูมิลำเนา แสดงในตาราง 1 ต่อไปนี้

ตาราง 2 ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลส่วนตัว	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด	333	100.00
1. <u>เพศ</u>		
1) ชาย	108	32.43
2) หญิง	225	67.57
2. <u>อายุ</u>		
1) ต่ำกว่า 20 ปี	129	38.74
2) 21 - 25 ปี	112	33.63
3) 26 - 30 ปี	40	12.01
4) 31 ปีขึ้นไป	52	15.62
3. <u>อาชีพ</u>		
1) อาชีพรับจ้างทั่วไป	48	14.41
2) อาชีพรับจ้างในโรงงาน	211	63.36
3) อาชีพเกษตรกร	7	02.10
4) อาชีพค้าขาย	14	04.21
5) ยังไม่มีอาชีพ	29	08.71
6) อื่น ๆ	24	07.21

ตาราง 2 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนตัว	จำนวน	ร้อยละ
4. ภูมิฐานะ		
1) เป็นคนในจังหวัดสมุทรปราการ	92	27.63
2) เป็นคนมาจากจังหวัดอื่น ในภาคตะวันออก	182	54.65
3) เป็นคนมาจากภาคอื่น ๆ	59	17.72

จากตาราง 2 ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษามีทั้งหมด 333 คน สรุปได้ดังนี้

1. ด้านเพศ เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย กล่าวคือ เพศหญิงร้อยละ 67.57
2. ด้านอายุ ส่วนใหญ่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 38.74 รองลงมาได้แก่ อายุระหว่าง 21 - 25 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.63 อายุ 31 ปีขึ้นไป ร้อยละ 15.62 และต่ำสุดคือ อายุระหว่าง 26 - 30 ปี
3. ด้านอาชีพ ปรากฏว่าผู้ที่มิอาชีพรับจ้างในโรงงานมากที่สุด คือร้อยละ 63.36 รองลงมาได้แก่ อาชีพรับจ้างทั่วไป ร้อยละ 14.41 ยังไม่อาชีพ ร้อยละ 08.71 อื่น ๆ ร้อยละ 07.21 อาชีพค้าขาย ร้อยละ 04.21 และอาชีพเกษตรกร ร้อยละ 02.10
4. ด้านภูมิฐานะ นักศึกษาเป็นคนมาจากจังหวัดอื่น ในภาคตะวันออกมากที่สุด ร้อยละ 54.65 รองลงมาเป็นคนในจังหวัดสมุทรปราการ ร้อยละ 27.63 และเป็นคนมาจากภาคอื่น ๆ ร้อยละ 17.72

ตอนที่ 2 : แรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษา

แรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษา ได้นำเสนอในรูปของค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เป็นรายข้อ รายด้าน และรวมทุกด้าน เพื่อให้เห็นชัดเจนจึงได้แบ่งค่าเฉลี่ยออกเป็น 3 ระดับ คือ ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 2.33 อยู่ในระดับน้อย 2.34 - 3.66 อยู่ในระดับปานกลาง และ 3.67 - 5.00 อยู่ในระดับมาก

เพื่อให้มองเห็นเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น จึงได้นำค่าเฉลี่ยเสนอในรูปของแผนภูมิ (Profile) กำกับค่าเฉลี่ยแต่ละค่า ดังแสดงในตาราง 3 ต่อไปนี้

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษา
เป็นรายข้อ รายด้าน และรวมทุกด้าน

แรงจูงใจรายข้อ/รายด้าน	ค่าสถิติ		ระดับของค่าเฉลี่ย			
	$\bar{X}$	S.D.	1.00	2.33	3.66	5.00
1. <u>ด้านการพัฒนาตนเอง</u>	4.11	0.44				
1) ต้องการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับเพื่อนนักศึกษา.....	3.60	0.99				
2) ได้ร่วมกิจกรรมกับเพื่อนนักศึกษา	3.62	0.96				
3) เป็นการพิสูจน์ว่าตนมีความสามารถเรียนได้.....	3.82	0.87				
4) ต้องการพัฒนาตนเองให้มีความรู้สูงขึ้น.....	4.50	0.72				
5) ต้องการ เรียน เพื่อให้สามารถอ่านออก เขียนได้.....	4.29	0.92				

ตาราง 3 (ต่อ)

แรงจูงใจรายข้อ/รายด้าน	ค่าสถิติ		ระดับของค่าเฉลี่ย			
	$\bar{X}$	S.D.	1.00	2.33	3.66	5.00
6) ต้องการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน.....	4.47	0.75				
7) ต้องการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์.....	4.08	0.95				
8) ต้องการได้ประกาศนียบัตร.....	4.31	0.84				
9) เรียนเพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น.....	4.32	0.77				
2. ด้านสังคม	4.04	0.57				
1) ต้องการให้ตนเองมีคุณค่าและเป็นที่ยอมรับของสังคม.....	4.08	0.87				
2) ต้องการยกสถานภาพทางสังคมของตนเอง.....	4.15	0.78				
3) เพื่อปรับปรุงตนเองในการเข้าสังคมให้ดีขึ้น.....	4.08	0.82				
4) เพื่อยกระดับความเป็นพลเมืองดี.....	4.13	0.82				
5) เพื่อพัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ.....	4.12	0.81				
6) ต้องการมีเพื่อนและได้รู้จักคนมากขึ้น.....	3.83	0.90				

ตาราง 3 (ต่อ)

แรงจูงใจรายข้อ/รายด้าน	ค่าสถิติ		ระดับของค่าเฉลี่ย			
	$\bar{X}$	S.D.	1.00	2.33	3.66	5.00
7) ต้องการมีประสบการณ์แปลกใหม่.	3.92	0.87				
8) เพื่อนำความรู้ไปถ่ายทอดให้ แกผู้อื่น.....	3.89	0.88				
9) เพื่อนำความรู้ไปใช้ให้เกิด ประโยชน์แก่สังคม.....	4.20	0.80				
3. ด้านอาชีพ-การงาน	4.07	0.57				
1) เพื่อนำเงินไปปรับเงินเดือน ให้สูงขึ้น.....	4.02	0.99				
2) เพื่อเลื่อนตำแหน่งและหน้าที่ การงานให้สูงขึ้น.....	3.95	1.00				
3) เพื่อเพิ่มพูนทักษะอาชีพ.....	4.06	0.81				
4) เพื่อให้เกิดความมั่นใจในอาชีพ..	4.13	0.84				
5) เพื่อนำความรู้ไปพัฒนาหน้าที่ การงานที่ทำอยู่.....	4.17	0.88				
6) ต้องการเปลี่ยนงานใหม่.....	3.41	1.22				
7) ต้องการความมั่นคงในหน้าที่ การงาน.....	4.24	0.83				

ตาราง 3 (ต่อ)

แรงจูงใจรายข้อ/รายด้าน	ค่าสถิติ		ระดับของค่าเฉลี่ย			
	$\bar{X}$	S.D.	1.00	2.33	3.66	5.00
8) ต้องการประกอบอาชีพที่มีรายได้สูง	4.22	0.82				
9) เพื่อเป็นบันไดไปสู่ความก้าวหน้า	4.37	0.75				
10) ต้องการประกอบอาชีพที่มีรายได้ประจำ.....	4.13	0.83				
4. ด้านการสนับสนุนจากผู้อื่น	3.21	0.70				
1) ผู้ใหญ่ในครอบครัวสนับสนุนให้มาเรียน.....	3.98	0.99				
2) เพื่อนร่วมงานแนะนำให้มาเรียน..	3.38	1.13				
3) อาจารย์แนะแนวแนะนำให้มาเรียน	3.58	1.17				
4) หน่วยงานที่ทำอยู่แนะนำให้มาเรียน	3.11	1.27				
5) ผู้ที่เรียนสำเร็จไปแล้วแนะนำให้มาเรียน.....	3.49	1.16				
6) ได้รับทุนจากกองทุนหมู่บ้าน.....	2.26	1.27				
7) ได้รับการยกเว้นเสียค่าใช้จ่ายในการเรียน.....	2.35	1.29				
8) เป็นวิธีเรียนที่สมัครเข้าเรียนได้ง่าย	3.70	1.04				
9) มีความสนใจจากการประชาสัมพันธ์ของ กศน.....	3.75	0.96				

ตาราง 3 (ต่อ)

แรงจูงใจรายข้อ/รายด้าน	ค่าสถิติ		ระดับของค่าเฉลี่ย			
	$\bar{X}$	S.D.	1.00	2.33	3.66	5.00
10) ต้องการออกนอกบ้าน.....	2.31	1.27				
11) ได้รับฟังจากคนอื่นเล่าต่อ ๆ กันมา	3.02	1.19				
12) ต้องการมีเกียรติ.....	3.59	1.04				
รวมทุกด้าน	3.82	0.45				

ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษา ตามที่แสดงในตาราง 3 สรุปได้ดังนี้

1. แรงจูงใจโดยส่วนรวม

เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมพบว่าแรงจูงใจรวมทุกด้าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.82 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 3 ด้าน และระดับปานกลาง

1 ด้าน เรียงลำดับ ได้ดังนี้

- 1) ด้านการพัฒนาตนเอง ($\bar{X} = 4.11$) อยู่ในระดับมาก
- 2) ด้านอาชีพ-การงาน ($\bar{X} = 4.07$) อยู่ในระดับมาก
- 3) ด้านสังคม ($\bar{X} = 4.04$) อยู่ในระดับมาก
- 4) ด้านการสนับสนุนจากผู้อื่น ($\bar{X} = 3.21$) อยู่ในระดับปานกลาง

2. แรงจูงใจเป็นรายข้อ

จากข้อคำถามทั้งสิ้น 40 ข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก มี 28 ข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยระดับปานกลาง มี 10 ข้อ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยในระดับน้อย มี 2 ข้อ

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก 10 อันดับแรก มีดังนี้

- 1) ต้องการพัฒนาตนเองให้มีความรู้สูงขึ้น ($\bar{X} = 4.50$)
- 2) ต้องการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ($\bar{X} = 4.47$)
- 3) ต้องการเรียนเพื่อเป็นบันไดไปสู่ความก้าวหน้าในอาชีพ ($\bar{X} = 4.37$)
- 4) เรียนเพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อระดับที่สูงขึ้น ($\bar{X} = 4.32$)
- 5) ต้องการได้ประกาศนียบัตร ($\bar{X} = 4.32$)
- 6) ต้องการเรียนเพื่อสามารถอ่านออกเขียนได้ ($\bar{X} = 4.29$)
- 7) ต้องการความมั่นคงในหน้าที่การงาน ($\bar{X} = 4.24$)
- 8) ต้องการประกอบอาชีพที่มีรายได้สูง ($\bar{X} = 4.22$)
- 9) เพื่อนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่สังคม ($\bar{X} = 4.20$)
- 10) เพื่อนำความรู้ไปพัฒนาความสามารถในการทำงานที่ปฏิบัติอยู่ ($\bar{X} = 4.17$)

ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยในระดับน้อย เรียงลำดับจากน้อยที่สุดมีดังนี้

- 1) ได้รับทุนจากกองทุนหมู่บ้าน ($\bar{X} = 2.26$)
- 2) ต้องการออกนอกบ้าน ($\bar{X} = 2.31$)

ตอนที่ 3 : การเปรียบเทียบตามตัวแปรอิสระ

ในการเปรียบเทียบได้แบ่งออกเป็น 4 ตอนย่อย คือ

3.1 เปรียบเทียบตามเพศ

3.2 เปรียบเทียบตามอายุ

3.3 เปรียบเทียบตามอาชีพ

3.4 เปรียบเทียบตามภูมิฐานะ

ผลการเปรียบเทียบ มีดังต่อไปนี้

3.1 เปรียบเทียบตามเพศ

ในการเปรียบเทียบตามเพศ ได้แบ่งนักศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม คือ เพศชาย มี 108 คน และเพศหญิง 225 คน ทำการเปรียบเทียบโดยการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายด้าน และรวมทุกด้านด้วย t-test ดังผลในตาราง 4 ต่อไปนี้

ตาราง 4 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของแรงจูงใจในการเข้าเรียนเป็นรายด้าน และรวมทุกด้านของนักศึกษาเพศชาย และหญิง

ด้านของแรงจูงใจ	ชาย (N = 108)		หญิง (N = 225)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการพัฒนาตนเอง.....	4.07	0.48	4.13	0.42	1.19
2. ด้านสังคม.....	4.08	0.57	4.03	0.57	.86
3. ด้านอาชีพการงาน.....	4.05	0.59	4.08	0.56	.42
4. ด้านการสนับสนุนในการมาเรียน.....	3.34	0.77	3.15	0.66	2.35*
5. รวมทุกด้าน	3.85	0.49	3.80	0.43	.49

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการทดสอบในตาราง 4 พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญเพียงด้านเดียว คือ ด้านการสนับสนุนในการเรียน เมื่อตรวจสอบที่ค่าเฉลี่ย สามารถกล่าวได้ว่า นักศึกษาเพศชาย มีค่าเฉลี่ยของแรงจูงใจในด้านนี้สูงกว่านักศึกษาเพศหญิง

ส่วนแรงจูงใจอีก 3 ด้าน และรวมทุกด้าน ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ

3.2 เปรียบเทียบตามอายุ

เมื่อแบ่งนักศึกษาออกตามอายุ เป็น 4 กลุ่ม คือ ต่ำกว่า 20 ปี มี 129 คน
อายุระหว่าง 21 - 25 ปี มี 112 คน อายุระหว่าง 26 - 30 ปี มี 40 คน
และ 31 ปีขึ้นไป มี 52 คน

การทดสอบความแตกต่างของความคิดเห็นได้ใช้ F-test ดังแสดงในตาราง 5,
6 และ 7 ต่อไปนี้

ตาราง 5 ค่าสถิติพื้นฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษา
เมื่อแบ่งตามอายุ

ด้านแรงจูงใจ	ต่ำกว่า 20 ปี (N=129)		21-25 ปี (N=112)		26-30 ปี (N=40)		31 ปีขึ้นไป (N=52)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. ด้านการพัฒนาตนเอง....	4.09	0.42	4.08	0.44	4.19	0.37	4.18	0.54
2. ด้านสังคม.....	3.96	0.57	3.99	0.56	4.23	0.65	4.21	0.48
3. ด้านอาชีพ-การงาน.....	4.02	0.54	4.09	0.55	4.18	0.55	4.06	0.69
4. ด้านการสนับสนุนจากผู้อื่น.	3.06	0.68	3.23	0.68	3.25	0.75	3.50	0.70
5. รวมทุกด้าน	3.73	0.44	3.81	0.43	3.91	0.44	3.95	0.51

การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยตามอายุของนักศึกษาแต่ละกลุ่มได้นำไป
ทดสอบด้วย F-test ดังผลในตาราง 6 ต่อไปนี้

ตาราง 6 ผลการทดสอบความแตกต่างของแรงจูงใจของนักศึกษาเมื่อจำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. <u>ด้านการพัฒนาตนเอง</u>				
ระหว่างกลุ่ม	3	.6780	.2260	1.1660
ภายในกลุ่ม	329	63.7659	.1938	
รวม	332	64.4439		
2. <u>ด้านสังคม</u>				
ระหว่างกลุ่ม	3	4.0867	1.3622	4.3160**
ภายในกลุ่ม	329	103.8402	.3156	
รวม	332	107.9269		
3. <u>ด้านอาชีพ-การงาน</u>				
ระหว่างกลุ่ม	3	.9243	.3081	.9482
ภายในกลุ่ม	329	106.8954	.3249	
รวม	332	107.8197		

ตาราง 6 (ต่อ)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
4. <u>ด้านการสนับสนุนจากผู้สอน</u>				
ระหว่างกลุ่ม	3	7.5181	2.5060	5.2600**
ภายในกลุ่ม	329	156.8650	.4768	
รวม	332	164.3830		
5. <u>รวมทุกด้าน</u>				
ระหว่างกลุ่ม	3	2.2891	.7630	3.8058*
ภายในกลุ่ม	329	65.9631	.2005	
รวม	332	68.2522		

* มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01

ผลการทดสอบในตาราง 6 พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญใน 3 กรณี คือ ด้านสังคม ด้านการสนับสนุนจากผู้สอน และรวมทุกด้าน จึงได้นำไปทดสอบเป็นรายคู่ต่อไป ดังแสดงในตาราง 7 ต่อไปนี้

ตาราง 7 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ เกี่ยวกับแรงจูงใจ เมื่อจำแนกตามอายุ

1. ด้านสังคม

อายุ		ต่ำกว่า 20 ปี	21-25 ปี	31 ปีขึ้นไป	26-30 ปี
	$\bar{X}$	3.96	4.00	4.22	4.23
ต่ำกว่า 20 ปี	3.96	-	0.04	0.26 [*]	0.27 [*]
21 - 25 ปี	4.00		-	0.22 [*]	0.23 [*]
31 ปีขึ้นไป	4.22			-	0.01
26-30 ปี	4.23				-

2. ด้านการสนับสนุนจากผู้อื่น

อายุ		ต่ำกว่า 20 ปี	21-25 ปี	26-30 ปี	31 ปีขึ้นไป
	$\bar{X}$	3.06	3.23	3.25	3.50
ต่ำกว่า 20 ปี	3.06	-	0.17	0.19	0.44 [*]
21 - 25 ปี	3.23		-	0.02	0.27
26 - 30 ปี	3.25			-	0.25 [*]
31 ปีขึ้นไป	3.50				-

ตาราง 7 (ต่อ)

3. รวมทุกด้าน

อายุ	$\bar{X}$	ต่ำกว่า 20 ปี	21-25 ปี	26-30 ปี	31 ปีขึ้นไป
		3.73	3.81	3.92	3.95
ต่ำกว่า 20 ปี	3.73	-	0.08	0.19	0.22*
21 - 25 ปี	3.81		-	0.11	0.14
26 - 30 ปี	3.92			-	0.03
31 ปีขึ้นไป	3.95				-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการทดสอบเป็นรายคู่ ในตาราง 7 สรุปได้ดังนี้

1. ด้านสังคม พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ 4 คู่ และแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญ 2 คู่

เฉพาะคู่ที่แตกต่างกันสามารถจัดค่าเฉลี่ยได้เป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มอายุ 26-30 ปี กับ กลุ่มอายุ 31 ปีขึ้นไป เป็นกลุ่มหนึ่ง ($\bar{X}=4.23$ และ 4.22) และอีกกลุ่ม คือ กลุ่มอายุ 21-25 ปี กับ กลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี ($\bar{X} = 4.00$ และ 3.96) ทั้งสองกลุ่มนี้ แสดงแนวโน้มให้เห็นว่า นักศึกษาอายุมาก (26 ปีขึ้นไป) มีค่าเฉลี่ยของแรงจูงใจด้านสังคม สูงกว่า กลุ่มอายุน้อย (25 ปีลงไป) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. ด้านการสนับสนุนจากผู้อื่น พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ 2 คู่ และแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญ 4 คู่

สำหรับคู่ที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ สามารถกล่าวได้ว่า กลุ่มอายุ 31 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยของแรงจูงใจด้านการสนับสนุนจากผู้อื่น สูงกว่า กลุ่มอายุ ต่ำกว่า 26-30 ปี และ

กลุ่มอายุ ต่ำกว่า 20 ปี ซึ่งแสดงแนวโน้มให้เห็นว่า นักศึกษาอายุมากมีแรงจูงใจด้านการสนับสนุนจากเพื่อนสูงกว่านักศึกษาอายุน้อย

3. รวมทุกด้าน พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญเพียง 1 คู่ ที่เหลืออีก 5 คู่ ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ

คู่ที่มีนัยสำคัญ พบว่า นักศึกษากลุ่มอายุ 31 ปีขึ้นไป มีแรงจูงใจรวมทุกด้านสูงกว่า นักศึกษากลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี

3.3 เปรียบเทียบตามอาชีพ

เมื่อแบ่งนักศึกษาออกตามอาชีพ เป็น 6 กลุ่ม คือ รับจ้างทั่วไป มี 48 คน รับจ้างในโรงงาน มี 211 คน เกษตรกร มี 7 คน ค้าขาย มี 14 คน ยังไม่มีอาชีพ 29 คน และ อาชีพอื่น ๆ มี 24 คน

การทดสอบความแตกต่างของความคิดเห็นได้ใช้ F-test ดังแสดงในตาราง 8 และ 9 ต่อไปนี้

ตาราง 8 ค่าสถิติพื้นฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษา เมื่อแบ่งตามอาชีพ

ด้านแรงจูงใจ	รับจ้างทั่วไป (N=48)		รับจ้างใน โรงงาน (N=211)		เกษตรกร (N=7)		ค้าขาย (N=14)		ยังไม่มีอาชีพ (N=29)		อาชีพอื่น ๆ (N=24)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. ด้านการพัฒนาตนเอง	4.10	0.49	4.12	0.40	4.27	0.38	4.13	0.40	4.10	0.53	4.05	0.57
2. ด้านสังคม.....	4.12	0.55	4.01	0.54	4.41	0.62	4.02	0.67	3.98	0.78	4.14	0.52
3. ด้านอาชีพการงาน..	4.05	0.55	4.08	0.51	4.50	0.45	4.14	0.56	3.99	0.69	3.93	0.88
4. ด้านการสนับสนุน จากผู้อื่น.....	3.39	0.71	3.13	0.63	3.52	0.94	3.39	0.80	3.34	0.87	3.21	0.85
5. รวมทุกด้าน	3.88	0.47	3.79	0.40	4.13	0.52	3.89	0.54	3.82	0.61	3.79	0.60

การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยตามอาชีพของนักศึกษาแต่ละกลุ่มได้นำไปทดสอบด้วย F-test ดังผลในตาราง 9 ต่อไปนี้

ตาราง 9 ผลการทดสอบความแตกต่างของแรงจูงใจของนักศึกษาเมื่อจำแนกตามอาชีพ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. <u>ด้านการพัฒนาตนเอง</u>				
ระหว่างกลุ่ม	5	.2978	.0596	.3036
ภายในกลุ่ม	327	64.1461	.1962	
รวม	332	64.4439		
2. <u>ด้านสังคม</u>				
ระหว่างกลุ่ม	5	1.8705	.3741	1.1535
ภายในกลุ่ม	327	106.0564	.3245	
รวม	332	107.9269		
3. <u>ด้านอาชีพ-การงาน</u>				
ระหว่างกลุ่ม	5	2.0240	.4048	1.2512
ภายในกลุ่ม	327	105.7957	.3235	
รวม	332	107.8197		

ตาราง 9 (ต่อ)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
4. <u>ด้านการสนับสนุนจากเพื่อน</u>				
ระหว่างกลุ่ม	5	4.5750	.9150	1.8723
ภายในกลุ่ม	327	159.8081	.4887	
รวม	332	164.3830		
5. <u>รวมทุกด้าน</u>				
ระหว่างกลุ่ม	5	1.1892	.2578	1.1597
ภายในกลุ่ม	327	67.0630	.2051	
รวม	332	68.2522		

ผลการทดสอบในตาราง 9 ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทั้ง 5 กรณีนี คือ ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านสังคม ด้านอาชีพ-การงาน ด้านการสนับสนุนจากเพื่อน และรวมทุกด้าน จึงไม่ได้นำไปทดสอบเป็นรายคู่

3.4 เปรียบเทียบตามภูมิฐานะ

เมื่อแบ่งนักศึกษาออกตามภูมิฐานะ เป็น 4 กลุ่ม คือ เป็นคนในจังหวัดสมุทรปราการ มี 92 คน เป็นคนมาจากจังหวัดอื่นในภาคตะวันออก มี 182 คน และเป็นคนมาจากภาคอื่นของประเทศ มี 59 คน

การทดสอบความแตกต่างของความคิดเห็นได้ใช้ F-test ดังแสดงในตาราง 10 และ 11 ต่อไปนี้

ตาราง 10 ค่าสถิติพื้นฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาเมื่อแบ่งตามภูมิฐานะ

ด้านแรงจูงใจ	เป็นคนใน จังหวัดสมุทรปราการ (N = 92)		เป็นคนมาจาก จังหวัดอื่นใน ภาคตะวันออก (N = 182)		เป็นคนมาจาก ภาคอื่นของ ประเทศ (N = 59)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. ด้านการพัฒนาตนเอง.....	4.12	0.47	4.11	0.44	4.09	0.42
2. ด้านสังคม.....	4.06	0.64	4.05	0.53	4.03	0.58
3. ด้านอาชีพการงาน.....	4.11	0.63	4.06	0.58	4.05	0.58
4. ด้านการสนับสนุนในการมาเรียน.	3.31	0.67	3.19	0.72	3.11	0.68
5. รวมทุกด้าน	3.86	0.49	3.81	0.43	3.77	0.46

การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยตามอายุของนักศึกษาแต่ละกลุ่มได้นำไปทดสอบด้วย F-test ดังผลในตาราง 11 ต่อไปนี้

ตาราง 11 ผลการทดสอบความแตกต่างของแรงจูงใจของนักศึกษาเมื่อจำแนกตามภูมิฐานะ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. <u>ด้านการพัฒนาตนเอง</u>				
ระหว่างกลุ่ม	2	.0549	.0275	.1407
ภายในกลุ่ม	330	64.3889	.1951	
รวม	332	64.4439		
2. <u>ด้านสังคม</u>				
ระหว่างกลุ่ม	2	.0307	.0154	.0470
ภายในกลุ่ม	330	107.8962	.3270	
รวม	332	107.9269		
3. <u>ด้านอาชีพ-การงาน</u>				
ระหว่างกลุ่ม	2	.1921	.0961	.2945
ภายในกลุ่ม	330	107.6276	.3261	
รวม	332	107.8197		

ตาราง 11 (ต่อ)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
4. <u>ด้านการสนับสนุนจากผู้อื่น</u>				
ระหว่างกลุ่ม	2	1.7094	.8547	1.7338
ภายในกลุ่ม	330	162.6737	.4930	
รวม	332	164.3830		
5. <u>รวมทุกด้าน</u>				
ระหว่างกลุ่ม	2	.3409	.1705	.8283
ภายในกลุ่ม	330	67.9113	.2058	
รวม	332	68.2522		

ผลการทดสอบในตาราง 11 ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทั้ง 5 กรณีนี คือ ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านสังคม ด้านอาชีพ-การงาน ด้านการสนับสนุนจากผู้อื่น และรวมทุกด้าน จึงไม่ได้นำไปทดสอบเป็นรายคู่

4. ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาและข้อเสนอแนะ

สำหรับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากนักศึกษาซึ่งเป็นคำตอบแบบเสรีจากคำถามปลายเปิด เกี่ยวกับแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษา ได้นำเสนอเรียงตามลำดับจากความถี่มากไปหาน้อย โดยแยกเป็น 2 ตาราง กล่าวคือ ในตาราง 12 เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาและตาราง 13 เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของนักศึกษา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตาราง 12 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษา

ลำดับที่	ข้อคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
1.	วันพบบกลุ่มและวันสอบที่ทำงานไม่หยุด	31	31.63
2.	อายุมาก	22	22.45
3.	ความจำไม่ดี	14	14.29
4.	กลัวสอบไม่ผ่านและอายเพื่อน	11	11.22
5.	การศึกษาต่ำสังคมไม่ยอมรับ	8	08.16
6.	ความรู้น้อยไม่สามารถปรับตัวเข้ากับสังคม	5	05.10
7.	วุฒิต่ำไม่สามารถเลื่อนตำแหน่งให้สูงได้	3	03.06
8.	ที่ทำงานไม่สนับสนุนให้มาเรียนเพราะเสียเวลาทำงาน	2	02.09
9.	มีภาระทางครอบครัว	2	02.09
รวมจำนวนข้อคิดเห็น		98	100.00

จากตาราง 12 พบว่า นักศึกษาได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาและข้อเสนอแนะไว้ทั้งหมด 9 ข้อ ความคิดเห็นที่มีความถี่มากที่สุดได้ วันพบบกลุ่มและวันสอบที่ทำงานไม่หยุด รองลงมาได้แก่ อายุมาก และความจำไม่ดี ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีความถี่น้อยที่สุดได้แก่ มีภาระทางครอบครัว

ตาราง 13 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพปัญหาแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษา

ลำดับที่	ข้อคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
1.	ให้ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ประชาสัมพันธ์ให้นายจ้างของนักศึกษาทราบ	28	36.84
2.	จัดกลุ่มนักศึกษาโดยแยกกลุ่มอายุใกล้เคียงกัน	21	27.63
3.	ควรดำเนินการให้ฝึกปฏิบัติและมีกิจกรรมร่วมกัน	11	14.47
4.	ให้ชี้แจงเหตุผลและความสำคัญของการศึกษา	7	09.21
5.	ให้ครูประจำกลุ่มเน้นกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต	3	03.95
6.	ให้ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ จัดการศึกษาให้กับผู้พลาดโอกาสทางการศึกษา	3	03.95
7.	ให้ประชาสัมพันธ์กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเห็นความสำคัญ ของการศึกษา	2	02.63
8.	ให้เห็นความสำคัญของระเบียบ กฎ เกณฑ์ ข้อบังคับ การเข้าเรียนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน	1	01.32
รวมจำนวนข้อคิดเห็น		76	100.00

จากตาราง 13 พบว่า นักศึกษาได้ให้ความข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพปัญหาแรงจูงใจในการเข้าเรียนไว้ทั้งหมด 8 ข้อ ข้อเสนอแนะที่มีความถี่สูงสุดคือ ให้ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอประชาสัมพันธ์ให้นายจ้างของนักศึกษาทราบ รองลงมาคือ ให้จัดกลุ่มนักศึกษาโดยแยกกลุ่มอายุใกล้เคียงกัน และควรดำเนินการให้ฝึกปฏิบัติและมีกิจกรรมร่วมกัน ตามลำดับ ส่วนที่มีความถี่น้อยที่สุดได้แก่ ให้เห็นความสำคัญของกฎ เกณฑ์ ข้อบังคับการเข้าเรียนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยการศึกษาแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับประถมศึกษา วิธีเรียนทางไกล จังหวัดสมุทรปราการ ได้สรุปอภิปรายผลและ ข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย 3 ประการ คือ

1. เพื่อศึกษาแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับประถมศึกษา วิธีเรียนทางไกล
2. เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษากลุ่มต่าง ๆ เมื่อจำแนกตามตัวแปรด้านเพศ อายุ อาชีพ และภูมิฐานะ
3. เพื่อรวบรวมปัญหา ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะของนักศึกษา เกี่ยวกับการเรียนการสอนในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับประถมศึกษา วิธีเรียนทางไกล

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านพื้นที่ การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการในจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งครอบคลุมเขตการปกครองทั้ง 5 อำเภอ คือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ อำเภอบางบ่อ อำเภอบางพลี อำเภอพระประแดง และอำเภอพระสมุทรเจดีย์
2. ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดเนื้อหาแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ

1) ด้านการพัฒนาตนเอง ได้แก่ การที่นักศึกษามีความต้องการที่จะศึกษาหาความรู้ และได้ทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อเป็นการพัฒนาด้านความรู้ ความสามารถ ความใส่ใจที่จะนำความรู้จากการที่ได้รับการศึกษานำไปพัฒนาตนเอง

2) ด้านสังคม ได้แก่ การมาศึกษาเพื่อให้เพื่อนฝูงหรือคนใกล้เคียง และบุคคลทั่วไปยอมรับมีการปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เพื่อที่จะพัฒนาให้เข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบด้านให้เป็นที่ยอมรับของคนที่อยู่ในหน่วยงานเดียวกันมากยิ่งขึ้น

3) ด้านอาชีพ-การงาน ได้แก่ การมาเรียนเพื่อเป็นการพัฒนาอาชีพการงานที่ตนเองประกอบอยู่ให้มีความมั่นคง ก้าวหน้า ตลอดจนหน้าที่การงานที่ปฏิบัติอยู่เพื่อที่จะได้เลื่อนขั้นเงินเดือน เลื่อนตำแหน่งการงานที่ปฏิบัติอยู่ให้สูงขึ้น และสามารถนำไปประกอบอาชีพอิสระ และอาชีพรองได้ในอนาคต

4) ด้านการสนับสนุนจากผู้อื่น ได้แก่ ลักษณะที่นักศึกษาได้รับการแนะนำ ส่งเสริมจากผู้ใหญ่ ให้การสนับสนุนและอุปการะค่าใช้จ่ายในการมาเรียน ตลอดจนได้รับการชักชวนจากเพื่อนร่วมงาน โดยให้เหตุผลถึงผลดีของการได้รับการศึกษาจากเพื่อนฝูงใจให้นักศึกษามาเรียน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรเป้าหมายของการวิจัยได้แก่ นักศึกษาระดับประถมศึกษา ที่ลงทะเบียนเรียนวิธีเรียนทางไกล จังหวัดสมุทรปราการ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538 มีผู้ลงทะเบียนเรียนทั้งสิ้น จำนวน 1,181 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 354 คน เมื่อแบ่งตามสัดส่วนเป็นนักศึกษาจากอำเภอเมืองสมุทรปราการ 170 คน อำเภอบางบ่อ 43 คน อำเภอบางพลี 89 คน อำเภอพระประแดง 29 คน และอำเภอพระสมุทรเจดีย์ 23 คน

ตัวแปรสำหรับการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่คุณลักษณะของนักศึกษา มีดังนี้
 - 1) เพศ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ เพศชาย และเพศหญิง

2) อายุ แบ่งเป็น 4 ระดับ คือ ต่ำกว่า 20 ปี, 21 - 25 ปี, 26-30 ปี และ 31 ปีขึ้นไป

3) อาชีพ แบ่งเป็น 6 กลุ่มคือ รับจ้างในโรงงาน อาชีพรับจ้างทั่วไป ค้าขาย เกษตรกร ยังไม่มีอาชีพ และอาชีพอื่น ๆ

4) ภูมิลำเนา แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ เป็นคนในจังหวัดสมุทรปราการ, เป็นคนมาจากจังหวัดอื่นในภาคตะวันออก และเป็นคนมาจากภาคอื่น ๆ ของประเทศ

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ แรงจูงใจในการเข้าเรียน แบ่งเป็น 4 ด้าน คือ

- 1) ด้านการพัฒนาตนเอง
- 2) ด้านสังคม
- 3) ด้านอาชีพ-การงาน
- 4) ด้านการสนับสนุนจากผู้อื่น

สมมุติฐานการวิจัย

การวิจัยนี้ต้องการตรวจสอบสมมุติฐานที่ว่า แรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษา จะแตกต่างกันไปตามเพศ อายุ อาชีพ และภูมิลำเนา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษา ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ (1) ข้อมูลส่วนตัวของผู้เรียน เป็นคำถามแบบเลือกตอบ มี 4 ข้อ (2) แรงจูงใจในการเข้าเรียนเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า แบ่งคำถามเป็น 4 ด้าน มีข้อความคำถาม 40 ข้อ และ (3) ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นคำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการโดยขอความร่วมมือจากหัวหน้าศูนย์บริการ การศึกษาออกโรงเรียนอำเภอ แต่ละอำเภอได้ช่วยแจกแบบสอบถามให้กับนักศึกษาตาม จำนวนที่ต้องการ เมื่อมีการพบกลุ่มหรือเมื่อมีการสอบในแต่ละศูนย์การเรียน แล้วผู้วิจัย ไปขอรับแบบสอบถามกลับคืน หลังจากมีการสอบเสร็จแล้ว

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แบบสอบถามกลับคืนรวมทั้งสิ้น 333 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.07 ของแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

ได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ ทำการวิเคราะห์โดยการแจกแจงนับความถี่ แล้วคำนวณค่าร้อยละ
2. ข้อมูลที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า ทำการวิเคราะห์โดยคำนวณค่าสถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่ม โดยใช้ t-test และ F-test แล้วแต่กรณี
3. ข้อมูลที่เป็นคำถามปลายเปิด ทำการวิเคราะห์โดยการจำแนกคำตอบออกตาม เนื้อหา แล้วทำการแจกแจงความถี่ แล้วคำนวณค่าร้อยละ

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. แรงจูงใจในการเข้าเรียน

- 1) ค่าเฉลี่ยของแรงจูงใจในการเข้าเรียนรวมทุกด้าน เท่ากับ 3.86 ซึ่งอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 3 ด้าน คือ ด้าน การพัฒนาตนเอง ($\bar{X}=4.11$) ด้านอาชีพ-การงาน ($\bar{X}=4.07$) และด้านสังคม ($\bar{X}=4.04$)

และค่าเฉลี่ยที่อยู่ในระดับปานกลางคือ ด้านการสนับสนุนจากผู้อื่น ($\bar{X}=3.21$)

2) เมื่อพิจารณาแรงจูงใจในการเข้าเรียนเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 10 ข้อแรก เรียงตามลำดับดังนี้ คือ ต้องการพัฒนาตนเองให้มีความรู้สูงขึ้น ต้องการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ต้องการเรียนเพื่อเป็นบันไดไปสู่ความก้าวหน้าในอาชีพ เรียนเพื่อเป็นพื้นฐานในการติดต่อระดับที่สูงขึ้น ต้องการได้ประกาศนียบัตร ต้องการเรียนเพื่อสามารถอ่านออกเขียนได้ ต้องการความมั่นคงในหน้าที่การงาน ต้องการประกอบอาชีพที่มีรายได้สูง เพื่อนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่สังคม และเพื่อนำความรู้ไปพัฒนาความสามารถในการทำงานที่ปฏิบัติอยู่

3. การเปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม สรุปได้ดังนี้

1) นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเพียงด้านเดียว คือ ด้านการสนับสนุนจากผู้อื่น เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ย พบว่า นักศึกษาชายมีค่าเฉลี่ยสูงกว่านักศึกษาหญิง

2) นักศึกษาที่มีอายุต่างกัน พบแนวโน้มว่า นักศึกษาที่มีอายุมาก มีค่าเฉลี่ยของแรงจูงใจในด้านสังคม ด้านการสนับสนุนจากผู้อื่น และรวมทุกด้าน สูงกว่าค่าเฉลี่ยของนักศึกษาที่มีอายุน้อย ส่วนที่เหลืออีก 2 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาตนเอง กับด้านอาชีพ-การงาน ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3) นักศึกษาที่มีอาชีพต่างกัน ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในทุกกรณี

4) นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาต่างกัน ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในทุกกรณี

4. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากนักศึกษา

4.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการเรียนการสอน ได้แก่ วันพบกลุ่มและวันสอบที่ทำงานไม่หยุด อายุมาก ความจำไม่ดี และกลัวสอบไม่ผ่านและอายุเพื่อน

4.2 ข้อเสนอแนะ นักศึกษาได้ให้ข้อเสนอแนะ ดังนี้คือ ให้ศูนย์บริการการศึกษา นอกโรงเรียนอำเภอประชาสัมพันธ์ ให้มาย้างของนักศึกษาทราบ ให้จัดกลุ่มนักศึกษาโดยแยกกลุ่มอายุใกล้เคียงกัน และควรดำเนินการให้ฝึกปฏิบัติและมีกิจกรรมร่วมกัน

อภิปรายผล

ผลการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยนำมาอภิปราย ดังนี้

1. แรงจูงใจในการเข้าเรียนระดับประถมศึกษา

1.1 แรงจูงใจในการเข้าเรียนเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 3 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านสังคม และด้านอาชีพ-การงาน ทั้งนี้เป็นเพราะนักศึกษาส่วนใหญ่เป็นผู้พลาดโอกาสทางการศึกษา หลังจากเข้าศึกษาการศึกษาภาคบังคับในระบบโรงเรียน แต่ไม่สามารถที่จะเรียนจบได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความยากจน ดังนั้นเมื่อมีโอกาสได้ศึกษาต่อจึงเกิดแรงจูงใจในการที่จะพัฒนาตนเอง ให้มีความรู้ในระดับสูงขึ้น ประกอบอาชีพได้/ได้รับการเลื่อนขั้นเงินเดือน เลื่อนตำแหน่ง มีรายได้เพิ่มขึ้น ต้องการมีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับในสังคม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ปฐม นิคมานนท์ (2528 : 321) ที่กล่าวว่า คนหนุ่มสาว เข้ามาเรียนเพราะต้องการด้านความรู้ เพื่อที่จะได้หางานง่ายขึ้น ประกอบอาชีพได้ขึ้น ได้รับการเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง ตลอดจนให้มีรายได้เพิ่มขึ้น และยังสอดคล้องกับแนวคิดของเออซูเบล (Ausubel, 1986 : 112-113) ที่กล่าวว่า แรงจูงใจเกิดขึ้นมาจากความต้องการของบุคคลไว้ 6 ประการ คือ ความต้องการใฝ่รู้ ความต้องการการเปลี่ยนแปลง ความต้องการการเคลื่อนไหว ความต้องการเป็นที่ยอมรับในสังคม ความต้องการความรู้ และความต้องการมีชื่อเสียง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับฮูล (Houle, 1961: 15 - 16) ที่ได้ศึกษาแรงจูงใจของผู้ใหญ่ในสหรัฐอเมริกา พบว่า ผู้ใหญ่เข้าเรียนด้วยแรงจูงใจที่ต่างกัน คือมาเรียนเพื่อต้องการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ต้องการที่จะรู้หรือเพื่อหาความรู้ และต้องการเพิ่มพูนความรู้และทักษะด้านวิชาชีพ

1.2 แรงจูงใจในการเข้าเรียนเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ข้อ คือ ต้องการพัฒนาตนเองให้มีความรู้สูงขึ้น ต้องการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน จะเห็นได้ว่านักศึกษามีแรงจูงใจในการเข้าเรียนในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญเพื่อต้องการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ และนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของฮูล (Houle, 1961 : 15-16) ที่ได้ศึกษาแรงจูงใจในการเข้าเรียนของผู้ใหญ่ในสหรัฐอเมริกาพบว่า ผู้ใหญ่มาเรียนด้วยแรงจูงใจที่ต่างกันคือ ต้องการ

เพิ่มพูนความรู้และทักษะด้านอาชีพ โดยหวังที่จะนำความรู้ไปใช้กับหน้าที่การงานและชีวิตประจำวัน และมาเรียนเพราะมีใจรักเรียน และยังสอดคล้องกับ ณรงค์ เทียนส่ง (2526 : 24) ที่ศึกษาเหตุผลที่ทำให้ผู้ใหญ่เข้ามาเรียนในสถานศึกษา พบว่า ผู้ใหญ่มีเหตุผลในการเข้าเรียนเพื่อต้องการเพิ่มทักษะในการประกอบอาชีพ เพื่อความก้าวหน้า ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และต้องการเรียนให้สูงขึ้น และยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสถาบันการศึกษาผู้ใหญ่แห่งชาติ ของประเทศอังกฤษ (National Institute for Adult Education, 1970) ที่ได้สำรวจหาเหตุผลที่ทำให้ผู้ใหญ่เข้าเรียนในสถานศึกษาพบว่า เหตุผลจูงใจด้านอาชีพเป็นแรงจูงใจที่สำคัญที่สุด รองลงมาได้แก่ เพื่อพัฒนาตนเอง เพื่อต้องการนำความรู้ไปปรับปรุงตนเอง และครอบครัวให้ดีขึ้น

2. การเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเข้าเรียนตามตัวแปรอิสระ

2.1 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเพศ

นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีแรงจูงใจในการเข้าเรียนในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับประถมศึกษา วิธีเรียนทางไกล แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ นักศึกษาที่เป็นเพศชายและเพศหญิง มีแรงจูงใจในการเข้าเรียนในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับประถมศึกษา วิธีเรียนทางไกล ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสภาพสังคมปัจจุบันให้ความเสมอภาคทางการศึกษาเท่าเทียมกัน ไม่ว่าเพศหญิงหรือเพศชายซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรังรอง สีทองดี (2535 : 253) และณัฐฉา ธรรมกุลมงคล (2534 : 126) และเสาวนีย์ พันธ์สรณ์ (2535 : 56) ที่ศึกษาพบว่า ผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ที่มีเพศต่างกัน มีแรงจูงใจในการเข้าเรียนไม่แตกต่างกัน

2.2 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างอายุ

นักศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีแรงจูงใจในการเข้าเรียนหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับประถมศึกษา วิธีเรียนทางไกล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ นักศึกษาที่มีอายุ 31 ปีขึ้นไป มีแรงจูงใจในการเข้าเรียนในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับประถมศึกษา

วิธีเรียนทางไกล สูงกว่า กลุ่มอื่น ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้เรียนที่มีอายุ 31 ปีขึ้นไป เป็นวัยที่มีความรับผิดชอบสูง และต้องการที่จะพัฒนาตนเองทั้งด้านอาชีพและด้านความรู้ เพื่อจะได้หางานได้ง่ายขึ้น ประกอบอาชีพได้ดี ได้รับการเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่งหรือเพื่อให้มีรายได้เพิ่มขึ้น (ปฐม นิคมานนท์. 2528 : 321) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของฮูล (Houle. 1961 : 321) ที่ได้ศึกษาแรงจูงใจในการเข้าเรียนของผู้ใหญ่ในสหรัฐอเมริกาพบว่า ผู้ใหญ่เข้ามาเรียนด้วยแรงจูงใจที่ต่างกัน 3 ประการ คือ 1) มาเรียนอย่างมีเป้าหมาย 2) มาเรียนเพื่อต้องการเข้าร่วมกิจกรรม และ 3) มาเรียนเพื่อต้องการที่จะรู้และหาความรู้ แต่ขัดแย้งกับรังรอง สีทองดี (2535 : 253) ที่ศึกษาพบว่า ผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ที่มีอายุต่างกัน มีแรงจูงใจในการเข้าเรียนไม่แตกต่างกัน

2.3 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างอาชีพ

นักศึกษาที่ประกอบอาชีพต่างกัน มีแรงจูงใจในการเข้าเรียนในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับประถมศึกษา วิธีเรียนทางไกล แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ นักศึกษาที่มีอาชีพต่างกันมีแรงจูงใจในการเข้าเรียนหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับประถมศึกษา วิธีเรียนทางไกล ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาเข้ามาเรียนมีอาชีพหลากหลาย แตกต่างกันไป จึงทำให้เกิดความคิดเห็นในการเข้ามาเรียนแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ รังรอง สีทองดี (2535 : 253) ที่ศึกษาพบว่า ผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ที่มีอาชีพต่างกัน มีแรงจูงใจในการเข้ามาเรียนไม่แตกต่างกัน แต่ขัดแย้งกับเสาวนีย์ พันสสรณ์ (2535 : 113) ที่ศึกษาพบว่า ผู้เรียนที่ประกอบอาชีพต่างกัน มีแรงจูงใจในการเข้าเรียนภาษาต่างประเทศแตกต่างกัน และผลการสำรวจของสถาบันการศึกษาผู้ใหญ่แห่งชาติของประเทศไทย (National Institute for Adult Education. 1970) ที่พบว่า ผู้ใหญ่ที่เข้ามาเรียนมีเหตุผลสำคัญคือ ต้องการพัฒนาตนเอง ทั้งด้านอาชีพ และความรู้ เพื่อจะได้หางานง่ายขึ้น ประกอบอาชีพได้ดีขึ้น ได้รับการเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง หรือเพื่อให้มีรายได้เพิ่มขึ้น

2.4 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างภูมิลำเนา

นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาต่างกัน มีแรงจูงใจในการเข้าเรียนในหลักสูตร การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับประถมศึกษา วิธีเรียนทางไกล ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาต่างกันมีแรงจูงใจในการเข้าเรียนไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะภูมิลำเนาไม่ได้เป็นตัวแปรสำคัญที่จะทำให้ นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงจูงใจแตกต่างกัน แต่ที่นักศึกษาเข้ามาเรียนก็เพราะเห็น ว่าการศึกษาได้รับการยอมรับว่าเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญที่จะนำไปสู่การพัฒนาในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะในปัจจุบันจะเห็นได้ว่ารัฐบาลได้ให้ความสำคัญต่อการศึกษามากเป็นอย่างมาก โดยมีการขยายการศึกษาภาคบังคับจาก 6 ปี เป็น 9 ปี และยังสนับสนุนให้มีการ จัดการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ อีกมากมาย ทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน ตลอดจนจัดให้มียกย่องเงินเพื่อการศึกษาในอัตราดอกเบี้ยต่ำ และส่งคืนเป็นระยะเวลา นานให้กับผู้ที่ยากจนกู้เพื่อศึกษาต่อได้ ดังนั้นการที่ผู้ใหญ่เข้ามาเรียนเพราะต้องการพัฒนา ตนเอง ให้มีความรู้ในระดับที่สูงขึ้น ประกอบอาชีพได้ดีขึ้น ได้รับการเลื่อนชั้น เลื่อนตำแหน่ง มีรายได้เพิ่มขึ้น ต้องการมีชื่อเสียง ต้องการเป็นที่ยอมรับในสังคม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด ของเออซูเบล (Ausubel. 1986: 112-113) กล่าวว่า แรงจูงใจเกิดขึ้นมาจากความต้องการของบุคคลไว้ 6 ประการ คือ ความต้องการใฝ่รู้ ความต้องการการเปลี่ยนแปลง ความต้องการการเคลื่อนไหว ความต้องการเป็นที่ยอมรับในสังคม ความต้องการความรู้ และความต้องการชื่อเสียง

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้เรียน

3.1 ความคิดเห็นต่อสภาพปัญหา นักศึกษาส่วนมากมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ สภาพปัญหาเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเข้าเรียน ว่า วันพบกลุ่มและวันสอบที่ทำงานไม่หยุด อายุมาก ความจำไม่ดี และมีภาระทางครอบครัว ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษายังไม่เข้าใจ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของหลักสูตรวิชาเรียน ดังนั้น ครูประจำกลุ่มควรที่จะได้อธิบายให้ นักศึกษาได้เข้าใจ ถึงความสำคัญของการมาพบกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมร่วมกันตามระเบียบที่ได้ วางไว้

อย่างไรก็ตาม สภาพปัญหาที่นำเสนอได้นำเสนอตามจำนวนความถี่ของการตอบ ซึ่งไม่ได้หมายถึงความรุนแรงของปัญหา คำตอบดังกล่าวได้จากผู้เรียนบางคนเท่านั้น สำหรับผู้เรียนที่คิดว่าไม่มีปัญหาในเรื่องนั้นก็ไม่ได้แสดงความคิดเห็นลงไป อย่างไรก็ตาม ก็ถือว่าเป็นความคิดเห็นที่ทางศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด และศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ และผู้ที่เกี่ยวข้องควรได้รับฟัง และนำไปประกอบการพิจารณาเพื่อปรับปรุงให้การจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

3.2 ข้อเสนอแนะในการแก้ไข นักศึกษาได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ สภาพปัญหาว่า ให้ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอประชาสัมพันธ์ให้นายจ้างของ นักศึกษาทราบ ให้จัดกลุ่มนักศึกษาโดยแยกกลุ่มอายุใกล้เคียงกัน และควรดำเนินการให้ ฝึกปฏิบัติและมีกิจกรรมร่วมกัน และให้เห็นความสำคัญของกฎ เกณฑ์ ข้อบังคับการเข้าเรียน ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน

ข้อเสนอแนะเหล่านี้จัดว่าเป็นส่วนหนึ่งของผู้เรียน เพื่อให้เป็นข้อมูลสำหรับศูนย์ การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ และผู้ที่เกี่ยวข้อง นำไปพิจารณาและต้องแก้ไข โดยด่วนต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ก. ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ

1. จากการวิจัยพบว่า แรงจูงใจในการเข้าเรียนหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับประถมศึกษา วิธีเรียนทางไกล จังหวัดสมุทรปราการ โดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ผู้วิจัยเสนอว่า ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ควรแจ้งให้ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอนำไปเป็นข้อมูลในการจัดการเรียน การสอนในหลักสูตรของกรมการศึกษานอกโรงเรียน วิธีการเรียนต่าง ๆ เช่น การเรียน แบบชั้นเรียน การเรียนด้วยตนเอง เป็นต้น

2. ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน มีหน้าที่จัดการศึกษานอกโรงเรียนในรูปแบบต่าง ๆ โดยเฉพาะการเรียนแบบทางไกล น่าจะนำข้อมูลจากการวิจัยครั้งนี้ นำไปเป็นแนวทางในการดำเนินกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนในรูปแบบอื่น ๆ ด้วย

ข. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ไม่สามารถตอบคำถามได้ทั้งหมด ยังมีแง่มุมอื่น ๆ ที่น่าศึกษาคือ

1. ควรทำการวิจัยในเรื่องทำนองเดียวกันนี้อีก แต่ให้ครอบคลุมตัวแปรอื่น ๆ เช่น สถานภาพการสมรส รายได้ ระดับการศึกษา ซึ่งอาจมีส่วนเกี่ยวข้องในการเข้าเรียนของนักศึกษาอีก เป็นต้น

2. ควรทำการวิจัยในเรื่องทำนองเดียวกันนี้อีก โดยใช้วิธีการสังเกต และการสัมภาษณ์ ซึ่งจะทำให้การวิจัยได้ข้อมูลลึกซึ้งยิ่งขึ้น และให้ครอบคลุมทั่วประเทศ เพื่อจะได้นำไปปรับปรุงและจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ทั้ง 3 วิธีเรียน ให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียนให้เหมาะสมต่อไป

3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเข้าเรียนในหลักสูตรการศึกษา นอกโรงเรียนสายสามัญ ทั้ง 3 วิธีเรียน คือ วิธีเรียนแบบชั้นเรียน วิธีเรียนทางไกล และวิธีเรียนด้วยตนเอง

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หล้าสว่างษ์. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนว และจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528.
- การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. คู่มือประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2532.
- _____. หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2530.
- กิติ ดยัคคานนท์, นายแพทย์. นักบริหารทันสมัย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์บัตเตอร์ฟลาย, 2533.
- จงพิศ ศิริวัฒน์. "พฤติกรรมและแรงจูงใจ," วารสารบริหารธุรกิจ. 5(17) : เมษายน - มิถุนายน, 2523.
- จรรยา โกมลบุญย์. จิตวิทยาพื้นฐานของการศึกษา. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528.
- เจือจันทร์ จิงสถิตอยู่. "ความต้องการทางการศึกษา : โอกาสและการเลือก" วารสารการศึกษาแห่งชาติ. 2 : 17-23, ธันวาคม 2524-มกราคม 2525.
- ชัยนาถ นาคบุบผา. จิตวิทยาการศึกษา. เชียงใหม่ : ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2529.
- ณรงค์ เทียนส่ง. "เหตุผลที่ผู้ใหญ่ไปเรียนการศึกษาผู้ใหญ่", วารสารการศึกษานอกโรงเรียน. 20 (24-25) ; เมษายน - พฤษภาคม 2526.
- ณัฐวุฒิ ธรรมกุลมงคล. องค์ประกอบด้านแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ประเภทการศึกษานอกระบบ ในเขตกรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.

- ถวิล เกื้อกุลยวศ์. การจูงใจเพื่อผลงาน. นครปฐม : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร
วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์, 2528.
- ถวิล สอนสนาม. ความต้องการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้อำนวยการศูนย์การศึกษา
นอกโรงเรียนจังหวัด. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.
- ทรงวุฒิ วัฒนเขจร. องค์ประกอบที่จูงใจในการมาเรียนของนักเรียนนอกโรงเรียน
สายสามัญระดับประถมศึกษาประเภทวิธีเรียนด้วยตนเองในเขตกรุงเทพมหานคร.
ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2533. อัดสำเนา.
- ทิพยวรรณ นพวงศ์ ณ อยุธยา. "เรียนเพื่ออะไร," วิทยจารย์. 4 : 32-35; ตุลาคม -
ธันวาคม 2526.
- เทคโนโลยีทางการศึกษา, ศูนย์. คู่มือการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ
การเรียนทางไกล. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2534.
- ปฐม นิคมานนท์. การศึกษานอกระบบโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 4, กรุงเทพฯ : กิพย์อักษร,
2528.
- ประมวล คิดคินสัน. จิตวิทยาพัฒนาการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แพรวพิทยาอินเตอร์
เนชั่นแนล หจก, 2520.
- ประหยัด ทองมาก. ความวิตกกังวล นิสัยในการเรียน และแรงจูงใจไม่สัมฤทธิ์
ของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำกว่าระดับความสามารถ.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529. อัดสำเนา.
- พจน์ สะเพียรชัย. "การศึกษากับการพัฒนาเยาวชน," วารสารการศึกษาแห่งชาติ.
2 : 7 ; ธันวาคม 2525 - มกราคม 2526.
- มณู ตนะวัฒนา. จิตวิทยาพัฒนาชีวิต. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์,
2525.

- รังรอง สี่ทองดี. แรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อของนิสิตปริญญาโทภาคพิเศษ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. สถิติวิทยาทางการศึกษา. กรุงเทพฯ :
วัฒนาพานิช, 2524.
- ลัดดาวัลย์ ไคว้ตระกูล. การศึกษารองคูปที่เป็นสาเหตุของการเลือกและไม่เลือก
แผนการเรียนวิชาอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สังกัดโรงเรียนรัฐบาล
ในจังหวัดลำปาง. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2528. อัดสำเนา.
- วาสนา เจริญวิเชียรฉาย. สิ่งจูงใจของนักศึกษาในการเลือกเรียนวิชาเอกศิลปหัตถกรรม
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์
ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531. อัดสำเนา.
- สงวน สุทธิเลิศอรุณ. จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต,
2528.
- สมบัติ พรหมภาพ และชัยโรจน์ ชัยอินคำ. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
บรรณกิจ, 2518.
- สุชา จันทน์เอม และสุรางค์ จันทน์เอม. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : แพรวพิทยา,
2528.
- สุรกุล เจนอบรม. ความต้องการและความสนใจด้านการศึกษาต่อเนื่องของข้าราชการไทย.
กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530. อัดสำเนา.
- สุรางค์ ไคว้ตระกูล. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2533.
- เสาวนีย์ พันธุ์สรณ์. เหตุจูงใจในการเข้าเรียนภาษาของผู้เรียนในโรงเรียนสอนภาษา
ต่างประเทศภาคเอกชน ในกรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.

- อรุณ รัชธรรม. หลักมนุษย์สัมพันธ์กับการบริหาร. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2522.
- เอนกกุล กรี่แสง. จิตวิทยาการศึกษา. พิษณุโลก : โรงพิมพ์ตระกูลไทย, 2514.
- _____. จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พิษณุโลก, 2526.
- อุษา เทียนทอง. "การจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ," ลานข่อย. 2(6) :
5 - 15 ; 2530.
- Ausubel, D.P. Educational Psychology : A Cognitive View. New York :
Holt, Rinehart & Winston, 1968.
- Boshier, Roger W. "Motivation Orientation of Adult Education
Participants : A Factor Analytic Exploration of Houle's
Typology," Adult Education. Vol. 21. No. 1. 1971.
- Brown, H. Douglas. Personel Management People at Work. New York :
The Macmillan Co., 1965.
- Cronbach, Lee J. Essential of Psychological Testing. 3rd ed.
New York : Happer and Row, 1970.
- Good, Cater v. Dictionary of Education. New York : McGraw-Hill,
1973.
- Guilford, John S. and David E. Gray. Principles of Management An
Analysis of Managerial Function. New York : McGraw-Hill
Book Co., 1974.
- Herzberg, Frederick et al. The Motivation to work. New York : John
Willey and Sons, Inc., 1959.
- Hilgard, Ernest R. Introduction to Psychology. New York: Harcourt,
Brace and world Inc., 1962.

- Maslow, Abraham H. Motivation and Personality. New York :
Harper & Row, 1954.
- Mc Clelland, Dawid C. The Achieving Society. Princeton, New Jersey:
Van Nostrend, 1961.
- Morgan, Clifford and Richard A. King. Introduction to Psychology.
New York: McGraw-Hill Book Co., 1966.
- Morstain, Barry R. and John C. Smart "Reasons for Participation
in Adult Education Courses : A Multivariate Analysis of
Group Differences," Adult Education. Vol. 24. No. 6. 1970.
- National Institute for Adult Education. "Adequacy of Provision,"
Adult Education. Vol. 42. No. 6 1970.
- Yamane, Taro. Statistics : An Introductory Analysis. 3 rd ed.,
New York : Harper and Row, 1973.

การคำนวณ

ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระประแดง

17 กุมภาพันธ์ 2539

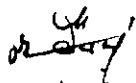
เรื่อง ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

เรียน หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ

ด้วยข้าพเจ้า นายชัยวัฒน์ ยืนยาว นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "แรงจูงใจในการเข้าเรียน ของนักศึกษาหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับประถมศึกษา วิธีเรียนทางไกล จังหวัดสมุทรปราการ" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

การวิจัยครั้งนี้ จะสำเร็จลงด้วยดีก็ต่อเมื่อได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน โดยการให้นักศึกษาหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับประถมศึกษา วิธีเรียนทางไกล ในอำเภอของท่านตอบแบบสอบถามทุกข้อให้ตรงกับความจริงให้มากที่สุด ซึ่งผลของคำตอบของนักศึกษา จะไม่มีผลกระทบต่อท่านแต่อย่างใด จึงใคร่ขอความกรุณาจากท่านให้นักศึกษาตอบแบบสอบถามที่แนบมาพร้อมนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายชัยวัฒน์ ยืนยาว)

นิสิตปริญญาโท ภาควิเศษ วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพ เครื่องมือในการวิจัย

1. รศ.ดร.ปฐม นิคมานนท์ อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2. นายเรวัฒน์ สุธรรม ผู้เชี่ยวชาญพิเศษ กรรมการศึกษานอกโรงเรียน
กระทรวงศึกษาธิการ
3. ดร.ปริญญ์ จริยวิทยานนท์ ผู้อำนวยการกองพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน
กรรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ
4. นายสุทิน ศรีสุขสวัสดิ์ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด
จังหวัดสมุทรปราการ
5. นายสมชาย สอนเสริม ผู้ช่วยผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด
จังหวัดสมุทรปราการ
6. นายวรทัต ลัยนันท์ ศึกษานิเทศก์ 8 กรรมการศึกษานอกโรงเรียน
(ประจำจังหวัดสมุทรปราการ)

แบบสอบถาม

เรื่อง

แรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ
ระดับประถมศึกษา วิธีเรียนทางไกล จังหวัดสมุทรปราการ

แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 เป็นแบบสำรวจข้อมูลด้านส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบสอบถาม
ชนิดเลือกตอบ จำนวน 4 ข้อ
- ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจ
ในการเข้าเรียนของนักศึกษาในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ
ระดับประถมศึกษา วิธีเรียนทางไกล จังหวัดสมุทรปราการ
- ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา และข้อเสนอแนะ
เพิ่มเติม

โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ เพื่อความสมบูรณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านส่วนตัว

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วใส่เครื่องหมาย / ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ แบ่งเป็น

- () ชาย
() หญิง

2. ท่านมีอายุ แบ่งเป็น

- () ต่ำกว่า 20 ปี
() 21 - 25 ปี
() 26 - 30 ปี
() 31 ปีขึ้นไป

3. อาชีพ แบ่งเป็น

- () อาชีพรับจ้างทั่วไป
() อาชีพรับจ้างในโรงงาน
() อาชีพเกษตรกร
() อาชีพค้าขาย
() ยังไม่มีอาชีพ
() อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

4. ภูมิลำเนา แบ่งเป็น

- () เป็นคนในจังหวัดสมุทรปราการ
() เป็นคนมาจากจังหวัดอื่น (โปรดระบุ).....
() เป็นคนมาจากภาคอื่น (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับ เหตุผลหรือแรงจูงใจ ในการ เข้าเรียนของนักศึกษาหลักสูตร
การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับประถมศึกษาวิธีเรียนทางไกล
จังหวัดสมุทรปราการ

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้ ซึ่งเป็นเหตุผลทำให้ท่านตัดสินใจเข้าเรียนของนักศึกษา
การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับประถมศึกษา วิธีเรียนทางไกล จังหวัด
สมุทรปราการ แล้วตอบคำถามโดยใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความรู้สึก
ที่แท้จริงของท่านเพียงช่องเดียว

ช่องมากที่สุด หมายถึง เป็นเหตุผลที่มีความสำคัญมากที่สุดที่ทำให้ท่าน เข้าเรียน

ช่องมาก หมายถึง เป็นเหตุผลที่มีความสำคัญมากที่ทำให้ท่าน เข้าเรียน

ช่องปานกลาง หมายถึง เป็นเหตุผลที่มีความสำคัญปานกลางที่ทำให้ท่าน เข้าเรียน

ช่องน้อย หมายถึง เป็นเหตุผลที่มีความสำคัญน้อยที่ทำให้ท่าน เข้าเรียน

ช่องน้อยที่สุด หมายถึง เป็นเหตุผลที่มีความสำคัญน้อยที่สุดหรือไม่ใช่เหตุผล
ที่ทำให้ท่าน เข้าเรียน

ข้อที่	แรงจูงใจในการเข้าเรียน	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการพัฒนาตนเอง						
1	ต้องการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับเพื่อน.....					
2	ได้ร่วมกิจกรรมกับเพื่อนนักศึกษา.....					
3	เป็นการพิสูจน์ว่าตนมีความสามารถเรียนได้.....					
4	ต้องการพัฒนาตนเองให้มีความรู้สูงขึ้น.....					
5	ต้องการเรียนเพื่อให้สามารถอ่านออกเขียนได้.....					
6	ต้องการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน.....					
7	ต้องการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์.....					

ข้อที่	แรงจูงใจในการเข้าเรียน	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
8	ต้องการได้ประกาศนียบัตร.....					
9	เรียน เพื่อเป็นพื้นฐาน ในการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น.....					
	<u>ด้านสังคม</u>					
10	ต้องการให้คนที่มีความรู้และเป็นที่ยอมรับของสังคม.....					
11	ต้องการยกสถานะภาพทางสังคมของตนเอง.....					
12	เพื่อปรับปรุงตนเองในการเข้าสังคมให้ดีขึ้น.....					
13	เพื่อยกระดับความเป็นพลเมืองดีมากยิ่งขึ้น.....					
14	เพื่อพัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ.....					
15	ต้องการมีเพื่อนและได้รู้จักคนมากขึ้น.....					
16	ต้องการมีประสบการณ์แปลกใหม่.....					
17	เพื่อนำความรู้ไปถ่ายทอดให้แก่ผู้อื่น.....					
18	เพื่อนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่สังคม.....					
	<u>ด้านอาชีพ-การงาน</u>					
19	เพื่อนำเงินไปปรับเงิน เดือนให้สูงขึ้น.....					
20	เพื่อเลื่อนตำแหน่งและหน้าที่การงานให้สูงขึ้น.....					
21	เพื่อเพิ่มพูนทักษะอาชีพ.....					
22	เพื่อให้เกิดความมั่นใจในอาชีพ.....					
23	เพื่อนำความรู้ไปพัฒนาหน้าที่การงานที่ทำอยู่.....					
24	ต้องการเปลี่ยนงานใหม่.....					
25	ต้องการความมั่นคงในหน้าที่การงาน.....					

ข้อที่	แรงจูงใจในการเข้าเรียน	มาก ที่สุด	มาก กลาง	ปาน กลาง	น้อย ที่สุด	น้อย ที่สุด
26	ต้องการประกอบอาชีพที่มีรายได้สูง.....					
27	เพื่อเป็นบันไดไปสู่ความก้าวหน้า.....					
28	ต้องการประกอบอาชีพที่มีรายได้ประจำ.....					
	<u>ด้านการสนับสนุนในการมาเรียน</u>					
29	ผู้ใหญ่ในครอบครัวสนับสนุนให้มาเรียน.....					
30	เพื่อนร่วมงานแนะนำให้มาเรียน.....					
31	อาจารย์แนะแนวแนะนำให้มาเรียน.....					
32	หน่วยงานที่ทำอยู่แนะนำให้มาเรียน.....					
33	ผู้ที่เรียนสำเร็จไปแล้วแนะนำให้มาเรียน.....					
34	ได้รับทุนจากกองทุนหมู่บ้าน.....					
35	ได้รับการยกเว้นเสียค่าใช้จ่ายในการเรียน.....					
36	เป็นวิธีเรียนที่สมัครเข้าเรียนได้ง่าย.....					
37	มีความสนใจจากการประชาสัมพันธ์ของ กศน.....					
38	ต้องการออกนอกบ้าน.....					
39	ได้รับฟังจากคนอื่นเล่าต่อ ๆ กันมา.....					
40	ต้องการมีเกียรติ.....					

ตอนที่ 3 โปรดเขียนปัญหาหรือข้อคิดเห็นเพิ่มเติมตามที่ท่านประสบในการเรียนวิธีเรียนทางไกล

1. ด้านการพัฒนาตนเอง

ปัญหา.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

.....

.....

2. ด้านสังคม

ปัญหา.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

.....

.....

3. ด้านอาชีพ-การงาน

ปัญหา

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

4. ด้านการสนับสนุนในการมาเรียน

ปัญหา

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

"ขอขอบคุณที่ท่านได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้"

(นายชัยวัฒน์ ยืนยาว)

หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระประแดง

ผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ นายชัยวัฒน์	ชื่อสกุล ยืนยาว
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	12/32 ซอยเซลิ้ง 1 สุขุมวิท 103 บางนา เขตพระโขนง กทม.
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2506 ป.วส. จากวิทยาลัยเทคนิคกรุงเทพฯ พ.ศ. 2514 ป.วส. และ ปม. วิทยาลัยเทคนิคภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดนครราชสีมา พ.ศ. 2525 ค.บ. (เกษตรศาสตร์) จากวิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา พ.ศ. 2539 กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
ประวัติการทำงาน	พ.ศ. 2506-2507 ตำแหน่งบุรุษไปรษณีย์ กรมไปรษณีย์โทรเลข บางกอกน้อย กรุงเทพฯ พ.ศ. 2510-2513 ตำแหน่งครูสอนวิชาชีพ ศาลคค์เด็กและเยาวชนกลางสถานฝึกอบรมบางนา พ.ศ. 2514-2515 ครูตรีโรงเรียนฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่ 37 จังหวัดอ่างทอง พ.ศ. 2516-2522 ครูตรีโรงเรียนฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่ 37 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พ.ศ. 2522-2527 อาจารย์ 1 ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พ.ศ. 2528-2534 อาจารย์ 2 ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดสมุทรสาคร พ.ศ. 2535-2537 อาจารย์ 2 ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดสมุทรปราการ พ.ศ. 2538-ปัจจุบัน หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน

แรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ
ระดับประถมศึกษา วิธีเรียนทางไกล จังหวัดสมุทรปราการ

บทคัดย่อ

ของ

ชัยวัฒน์ ยืนยาว

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่

พฤษภาคม 2539

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย 3 ประการ คือ (1) เพื่อศึกษาแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาสายสามัญ ระดับประถมศึกษา วิธีเรียนทางไกล (2) เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษา เมื่อจำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ และภูมิลำเนา และ (3) เพื่อรวบรวมปัญหา ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะของนักศึกษา ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับประถมศึกษา วิธีเรียนทางไกล

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้มี 333 คน นักศึกษาทางไกล ระดับประถมศึกษา ที่ลงทะเบียนเรียน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538 ในจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งมีทั้งสิ้น 1,181 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเข้าเรียนแยกคำถามเป็น 4 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านสังคม ด้านอาชีพ-การงาน และด้านการสนับสนุนจากผู้อื่น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ การหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการทดสอบค่าเอฟ

ผลการวิจัยสำคัญสรุปได้ดังนี้

1. แรงจูงใจในการเข้าเรียนโดยรวม ค่าเฉลี่ยของแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 3 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาตนเอง ($\bar{X} = 4.11$) ด้านอาชีพ-การงาน ($\bar{X} = 4.00$) และด้านสังคม ($\bar{X} = 4.04$) มีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลางเพียงด้านเดียว คือ ด้านการสนับสนุนจากผู้อื่น ($\bar{X} = 3.21$)

2. แรงจูงใจในการเข้าเรียนเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงได้แก่ ต้องการพัฒนาตนเองให้มีความรู้สูงขึ้น, ต้องการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน, ต้องการเพื่อเป็นบันไดไปสู่ความก้าวหน้าในอาชีพ, เรียนเพื่อเป็นพื้นฐานในการติดต่อระดับที่สูงขึ้น, และต้องการได้ประกาศนียบัตร,

3. เปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม

1) เปรียบเทียบระหว่างเพศ พบว่า นักศึกษาชายมีค่าเฉลี่ยของแรงจูงใจด้านการสนับสนุนจากผู้อื่นสูงกว่านักศึกษาหญิง ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ

2) เปรียบเทียบระหว่างอายุ พบแนวโน้มว่า นักศึกษาที่มีอายุมาก มีค่าเฉลี่ยของแรงจูงใจในด้านสังคม ด้านการสนับสนุนจากผู้อื่น และรวมทุกด้านสูงกว่า ค่าเฉลี่ยของนักศึกษาที่มีอายุน้อย

3) เปรียบเทียบระหว่างอาชีพ ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4) เปรียบเทียบระหว่างภูมิลำเนา ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ปัญหาในการเรียนตามความคิดเห็นของนักศึกษา ได้แก่ การจัดให้มีการพบกลุ่มและสอบในวันทำงาน อายุมาก ความจำไม่ดี และกลัวสอบไม่ผ่านทำให้อายเพื่อน

5. ข้อเสนอแนะของนักศึกษา ได้แก่ ขอให้ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอประชาสัมพันธ์ให้นายจ้างทราบ ให้จัดกลุ่มนักศึกษาโดยให้อายุใกล้เคียงกัน และควรให้มีการฝึกปฏิบัติให้มากขึ้น

Motivation in Participating in Adult Non-formal Education.

Distance Program, in Changwat Samutprakan.

AN ABSTRACT

BY

CHAIWAT YUENYAW

Presented in Partial fulfillment of the requirements for the

Master of Education degree in Adult Education

at Srinakharinwirot University

MAY 1996

The purposes of this research were three fold : 1) to study The motivation of students in participating in the Adult Nonformal Education Distance Program ; 2) to compare the motivation of students as classified by gender, age, occupation, and domicile; and to gather problems, opinions and suggestions of students concerning teaching and learning in the Adult Nonformal Education Distance Program

The research sample were 333 students randomly selected from those who registered in the second semester in the Academic year 1955 in Changwat Samut Prakan of 1,181 in number. The instrument used for collecting data was the questionnaire on motivation in 4 aspects : self development, social, occupational and support from others. The statistics used for analyzing data were percentage, mean, standard deviations, t-test and f-test.

The main research findings were summarized as follows :-

1. Total motivation, the total average of motivation was at high level ($\bar{x} = 3.80$). When considered by aspect, it was found at a high level in 3 aspects : self - development ($\bar{X} = 4.11$), Occupational aspect ($\bar{X} = 4.00$), and social aspect ($\bar{X} = 4.04$), and on a moderate level in the aspect of support from others ($\bar{X} = 3.21$)

2. Itemized motivation, the items with highest average values were on the need for self-development in getting more knowledge, need for using knowledge in daily living, need for being the career ladder, learning as the basis for other higher levels, and need for getting the certificate.

3. Group comparison,

1) Gender comparison, it was found that the male students had a higher average value on motivation in the aspect of support from others than the female students, while in other aspects it was found no statistically significance difference

2) Age comparison, the older students had a higher overage value on motivation in the aspect of support from othes and in total than yourger students.

3) Occupational comparison, there was no statistically significance difference.

4) Teaching and learning Problems as viewed by the Students were on group meeting, taking exams on working days, being for old to learn, losing memory, and fear of failure whicl was shameful of frinds.

5) Students' svggestions, it was reggested the District Nonformal Education service Centres make public relations to the employers, the students of simila age groups be in the same groups, and more practical work be encouraged.